

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28—10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Amerika a háboruban

Kétségtelen, hogy Amerika óriási módon fegyverkezik, lékegazdaságát háborús gazdasággá igyekszik átállítani s az általános hadkötelezettség bevezetésével mindinkább katonai jellegű semleges állam képét ölti. Vannak olyanok is, akik szilárdul meg vannak győződve arról, hogy bizonyos előkészületek befejezése után feltétlenül részt fog venni a háborúban Anglia oldalán. Akik így vélik, feltétlenül meg vannak győződve arról, hogy ez a beavatkozás csakis Anglia javára billentheti a mérleget, mert Amerika erőforrásai minden tekintetben annyira kimeríthetetlenek, hogy bírja az iramot a végsőkig. Hogy részt vesz-e az Újvilág a háborúban, vagy semleges marad-e, az még a jövő titka. Mindenesetre legalább is annyi érv támogatja az elszigetelődés politikáját, mint a beavatkozást. Egy azonban bizonyos, hogy Amerika egészen rendkívüli anyagi és gazdasági erőforrások felett rendelkezik, amelyekkel arányos óriási néprezervoárja is.

Amerika így tényleg félelmetes ellenféllel válhat egy totális háborúban, ha elhatározza, hogy minden anyagi és gazdasági segédforrását igénybe veszi és egész népével részt vesz a küzdelemben. Különösen ipari téren, egyedülállóan hatalmas Amerika. Gépesítése, munkaszisztémái, termelési módszerei oly tökéletesek, egész ipari tevékenysége oly gigantikus méretű, hogy minden, ami ezzel szemben Európában történik, szinte gyermekjáték. Ha tehát odaát a békeipar háborús iparrá módosul át, ez olyan eredményt járhat, mint sehol másutt. A mostani háborúban különben is olyan nagy szerepet játszik az ipar, hogy bátran legfontosabbnak ítélnéljük az összes teljesítmények között. Mert mi a háborús potencia, ez a manapság annyiszor hangoztatott jelző? A háborús potencia ipari teljesítőképességet jelent egy országnak, azt az ipari teljesítőképességet, amely legfőbb katonai erőforrása az illető országnak.

Amerika ebből a szempontból a legnagyobb háborús potenciák előfeltételeit bírja. Példátlannul hatalmas az ipara, nagyszámú szakértői, szakemberei vannak, akiknek egyéni sajátos képességeit a legkitünőbb felhasználhatja az ipar és gazdaság háborús átállításában. Csak hogy éppen megdöbbentően nagy arányainál fogva bizonyos időbeli nehézségekbe ütközik átállítani ezt az óriási apparátust. Gépkocsi gyárakat, textilgyárakat, gépgyárakat, mindennemű üzemeket át lehet állítani a hadiipar követelményeinek megfelelőleg. Futószalagon készülhetnek az ágyúk, repülőgépek, búvárhajók és mindenrendű lövegek, de mindez csak a gépek és a személyzet megfelelő átállítása után lehetséges. Sőt, amikor a gyártás már megindult, még akkor sem ítélnélhető befejezettnek ez az átalakulás. A háborús átváltási időszak még nem ért véget, mikor az első motorszerűak és gránátok tömegei a gyárakat elhagyták. Az igazi teljesítőképesség eléréséhez még akkor is sok idő kell, mint ahogyan azt az elmúlt világháború adatai is igazolják. Csak 1916-ban tört ki az igazi anyagháború, mikor a verduni és sommei csaták zajlottak.

Az ipar mozgósításához és átállításához hosszú-hosszú munka szükséges. Németország úgyis szólva hét esztendeig készült. Igaz viszont, hogy ennek az alaposságnak köszönhetően mostani bámulatos sikereit. Lássuk most a kérdést katonai oldalán. Amerika bevezette az általános katonai kötelezettséget és semmi kétség, hogy emberanyag tekintetében sohasem fog zavarba jönni. De hol van a vezérkar, a tiszték és altisztek? Ezeket nem lehet máról-holnapra kiképezni, sőt egyáltalában kétséges, hogy jól tölthetik-e be feladataikat szellemi tradíciók nélkül, amelyeket nélkülöznek. Kik lesznek a megfelelő ve-

zetők, ez talán az összes problémák között a legégetőbb kérdés. Amerika részvétele a háborúban tehát még elméletileg sem oldható meg márról-holnapra. Egy szakvéleményt mindenesetre hallottunk. Hogy Amerika legfeljebb 1942-ben

kezdhetne valamit. Ma pedig még mindig 1940 év derekán vagyunk. Ily körülmények között meg vagyunk róla győződve, hogy két és fél esztendő múlva tárgytalan lesz az amerikai beavatkozás.

Bulgáriával szemben is népcserét ajánl a román sajtó

Az Universul szerint a bolgárok a tárgyhoz nem tartozó kérdéseket vetettek fel

A Rader hírszolgálati ügynökség jelentései

Bucurestiből jelentik: Az Universul mai számában a következőket írja: A román és bolgár népek gyakran közös sorsban volt része. Egyik szerencsétlensége sohasem használta a másiknak. Azt sem szabad feledni, hogy a bolgár újjászülését román földön kelt életre. Ezek az igazságok kell áthassák a Románia és Bulgária közötti tárgyalásokat a Cadrilater-re vonatkozó bolgár igényre vonatkozóan. Tudjuk, miért csatolták az 1913-i bucarestii békével ezt a területet Romániához. Mindenekelőtt hadászati szempontokról volt szó:

biztosítani kellett Románia déli határát.

A constantai kikötőt, a feketetengeri partot, Dobrugeat, stb, meg kellett védeni egy váratlan támadás eshetősége ellen. Mentől hatékonyabban volt ez a határ megvédve, annál inkább alkalom kínálkozott a Románia és Bulgária közötti kapcsolatok normális és baráti szellemben való tovább fejlesztésére. A Cadrilater annexióját azonban nemzeti érdek is indokolta. Az 1912—1913-i balkáni háború eredménye ugyanis széttagolta a Balkánon élő román lakosságot és

telepítésre kellett gondolni.

Erre a Cadrilater látszott legalkalmasabbnak. Így is történt. Román telepek munkálták meg a Cadrilater földjét a román állam támogatásával. A bol-

gár igényekkel szemben most ezt a kérdést is meg kell vizsgálni. Elismerjük mi is, hogy a két állam között mentől jobb viszonyra van szükség, ezt azonban csak a valóságok felismerése mellett lehet elérni.

A megoldás tehát az lenne, hogy a népcseré gondolatát Bulgária is magáévá tenné.

Egészséges elv, amely mindkét félnek használ. Tévedés lenne a bolgárok részéről, ha túlzott követeléseket támasztanának azon az alapon, hogy ma nekik kedvez a konjunktúra. Ne feledjék, hogy ez átmeneti jellegű.

Románia nem kis államocska. Lakosságának lélekszámára tekintettel nagyobb, mint Bulgária és sokkal gazdagabb.

Földrajzi helyzetére tekintettel nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nagyhatalmak, amelyek új rendet kívánnak teremteni Európában. A megegyezéshez minként részről jószándék szükséges. Szomszédaink sajtóját figyelve megállapíthatjuk, hogy egyes lapok a két ország megbeszéléséhez nem tartozó kérdéseket is érintenek. Ezt nem tartjuk kívánatosnak.

A jó megegyezés érdekében az ilyesmit kerülni kell.

A tárgyalás anyagát ismerjük. Elemi kötelesség román és bolgár részről egyformán, hogy a sajtóban ne távolodjunk el ettől.

A Frankfurter Zeitung újabb cikke a délkeleti béke előfeltételeiről

Berlinből jelentik: A Frankfurter Zeitung „Revizió délkeleten” címmel cikket közöl. A lap foglalkozik a Románia, Bulgária és Magyarország fővárosaiból jövő hírekkel, amelyek a jelen pillanatig nem mutatkoznak eléggé világosaknak. A publicisztikai és propaganda megnyilatkozások nem befolyásolhatják a felelős körök ítéletét,

a kiindulási pont meg van adva és az államfőriak tisztában kátnak a kérdésben, mint a lapok, vagy híriügynökségek.

Franciaország összeomlása nemcsak ennek az államnak délkelet-európai befolyását, hanem az angol befolyást is megszüntette. A titkos iratok közlése által Németország ismertette délkelet szerepét. Németország és Olaszország másképp jártak el és arra törekednek, hogy új alapokon nyugvó békét biztosítsanak. E célból tartották meg a müncheni, salzburgi és római megbeszéléseket, amelyekről nem adtak ki részletesebb közleményt. Megállapítható azonban, hogy Németország délkelet-európai politikája volt az irányadó.

Németországnak érdeke, hogy fenntartsa Délkelet-európa békéjét, úgy politikai, mint gazdasági szempontból, olyan alapokon, amelyek megszilárdítják ezt a békét. Ezt a célt nem lehet megvalósítani anélkül, hogy figyelembe ne vennék Bulgária és Magyarország Dobruzdára, illetve Erdélyre vonatkozó revíziós követeléseit.

Az eljárásnak igazságosnak kell lennie és figyelembe kell venni a törvényes követeléseket és szükségességeket.

Időközben a tárgyalások megkezdődtek, amelyek nehézségekbe ütköztek, ami a dolgok természetéből és esetleg belpolitikai nehézségek-ből adódik. Mindenki érdeke, hogy ezeket a nehézségeket legyőzzék. A román—bolgár kérdés, úgy politikai, mint néprajzi, valamint földrajzi szempontból könnyebb, így ésszerű megoldása nem késhetik soká.

A Magyarországgal való megegyezés nehezebb,

mivel Erdélynek néprajzi összetétele olyan bo-

rajzi határt. Nem Németország az oka, hogy Romániának áldozatok kell hozni. Az 1918-as békeszerződések csak arra voltak jók, hogy elmentették az ellentéteket az országok között. Románia önmagának tesz reális szolgálatot, ha elősegíti a kérdés politikai szempontból való haldéktalan és elfogadható megoldását. A magyar követelések annál könnyebben teljesíthetők, ha figyelembe vesszük az igazságosságot, egyenlőséget és időszerű szükségességet és nem a történelmi hagyományokat, amelyek nem egyeznek meg a világ új politikai képével.

BULGÁRIA MEGŐRZI HIDEGVÉRET

Szófiából jelenti a DNB: Filoff miniszterelnök a sajtó munkatársai előtt Bulgária külpolitikájáról adott nyilatkozatában kijelentette,

hogy az időszerű bonyolult kérdéseket csakis nyugodtsággal és hidegvérrel lehet megoldani. A kormány mindent megtesz, ami hatalmában áll, hogy megvédje az ország érdekeit. Filoff miniszterelnök hangsúlyozta, hogy ellentétben az elterjedt hírekkel, nincsen szándékában a Sobranjét rendkívüli ülésre összehívni.

BULGÁRIA 75 NAPOS KIKÉPZÉSRE 15 KOROSZTÁLYT FEGYVERBE HIV

Szófiából jelentik: Bulgáriában az 1904-es korosztálytól kezdve 15 korosztályt fegyverbe hívnak. Azoknak az embereknek behívásáról van szó, akik katonai szolgálatot még nem teljesítettek és szeptember 1-től 75 napos kiképzésben vesznek részt.

Tovább dúl az angliai légi háború

Japán visszautasította az amerikai tiltakozást

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentését

Berlinből jelenti a DNB: A német lapok nagy cikkeiben méltatják a Portsmouth elleni légitámadás jelentőségét. A Berliner Börsenzeitung a következőket írja: Ha az angolok még most sem akarják elhinni a német légi erő döntő fölényét és tekintélyét, így súlyos csalódásokban lesz részük. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt fejtegeti, hogy

ha Anglia légi ereje Hollandiában, Norvégiában és Franciaországban ki tudott térni az ellenséggel való közvetlen összecsapás

Angliának nincsen elég repülőgépe a védekezésre

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung történelmi visszapillantást vet a francia nagyvezérkar titkos okmányában fellelt adatokra és most még jobban igazoltnak lát minden ott talált hivatalos francia megállapítást, ugyanekkor pedig megállapítja ezeknek a francia titkos aktáknak hitelességét, amit most a tények igazolnak be. Megérthető most már — írja a Deutsche Allgemeine Zeitung — a franciák kétségbeesett könyörgése az angol szövetségeshez, mikor a repülőgépek és az angol légihaderő Flandriába, Belgiumba, Hollandiába és Észak-Franciaországba küldését kérték, — de ugyanekkor még tisztábban megérthető az a körülmény is, hogy miért nem küldték el az angolok az előbb megígért, majd egyre halogatott és végül is megtagadott segítséget. Az angol légitámadások nem állott elegendő gép rendelkezésére, hogy a kontinensre küldhessen segítséget, mert a meglévőket a szigetország megvédésére kívánta felhasználni. Angliának tehát nem volt elegendő repülőgépe a francia szövetséges megsegítésére, ma pedig bebizonyosodik, hogy nincs kellő erejű légierije saját országa megvédésére sem. Mindehhez hozzájárul, hogy vasárnap és hétfőn valószínűleg megtizedelték az angol légitámadásokat.

ANGOL ÓRIASGEPEK SEMMISÜLTEK MEG

Berlinből jelentik: A vasárnapi és hétfői légitámadásokkal kapcsolatban újabb megállapítást nyert, hogy a Dower elleni nagy légitámadás és az abból kifejlődő légitámadás során az angolok összesen 89 gépet veszítettek, míg 7 óriás repülőgépük súlyosan megrongálódott. A keddi reggeli német sajtó a nagy német légi győzelmeiket foglalkozik. A Völkische Beobachter ünnepli a német hadirepülőök elszánt és áldozatkész teljesítményeit és történelmi tényként állapítja meg, hogy Anglia tengeri hatalmának megcsorbítása után ezúttal a napnál világosabban bebizonyosodott a német légi erő fölényessége is.

VASÁRNAP 89, HÉTFŐN 71 REPÜLŐGÉP AZ ANGOLOK VESZTÉSÉGE

Londonból jelenti a DNB: A hétfőn végrehajtott német légi támadásokról beérkezett jelentések beszámolnak arról, hogy Plymouth fölött 48 ellenséges repülőgépet lőttek le, míg német részről 12 gép volt a veszteség. Két keres-

előt, most kénytelen a veszéllyel szembenézni, aminek már is az az eredménye, hogy az angol légi hadsereget megtizedelték.

A legutóbbi angol repülővesztések olyan nagyok, hogy a német légi veszteséggel össze sem hasonlíthatók.

Német mértékadó körök szerint a mostani német légi tevékenység nem jelent csúcsteljesítményt. Mindenesetre ez egyik láncszeme annak az általános angolelles hadjáratnak, amely nemrég megkezdődött.

kedelmi hajót elsüllyesztettek, egy harmadik kigyulladt. A mostani légi kikötő ellen intézett támadás alkalmával 12, a földön tartózkodó angol gépet semmisítettek meg, három pedig a levegőben lőttek le. A Canterbury mellett lévő masztini repülőter teljesen elpusztult. Hétfőn az ellenség összes vesztesége 71 repülőgép volt, 19 német gép nem tért vissza.

KEDDEN MEGISMÉTLŐDÖTT A LÉGICSATA

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közlése szerint az elmúlt éjjel német repülő-

Rómából jelentik: A Stefani hírugynökség közli, hogy olasz repülőgépek hétfőn este fél 9 és éjfél között támadást intéztek Málta szigete ellen. Az olasz repülőök főleg a tárházakat és anyagraktárakat bombázták. Amerre elrepültek, mindenütt nagy tüzeket figyeltek meg.

ÚJABB TERHŐDÍTÁS BRITSZOMALIBAN

Rómából jelentik: Az olasz nagyvezérkar 65. számú jelentése: Az olasz haderő az angol hadsereg zöme ellen végrehajtott teljes erejű támadása során Brit-Szomaliban heves küzdelem után elfoglalta Adalant. A harcok még folyamatban vannak. Ugyan-ezen a körzetben, az ellenség visszavonulása után megtaláltak egy angol repülőszázados holttestét. Egy ellenséges Blenheim gépet lelőttünk, egy olasz gép nem tért vissza. Olasz bombázók benzín, olaj, és fűtőanyagkészleteket bombáztak nagy eredményvel Málta szigetén, és e fontos angol katonai támaszpont nagy tüzeket okoztak.

ANGOL JELENTÉS SZERINT: OSEND VAN

Kairóból jelentik: A Reuter-ügynökség köz-

Tokióból jelentik: A japán sajtó nagy cikkeiben foglalkozik azzal a látogatással, melynek során Grew, tokiói amerikai nagykövet Matsukuo japán külügyminiszternél, a japán-indokínai tárgyalások felől érdeklődött. A lapok úgy tudják, hogy ez alkalommal az amerikai nagykövet már

támadást intéztek Anglia észak-keleti, észak-nyugati és dél-keleti vidékei ellen. Az ellenséges repülőök egész éjszaka tevékenykedtek.

Német jelentés szerint kedden reggel öta újabb német bombavető repülőgépek vannak útban Anglia felé.

TEHETETLENEK VOLTAK AZ ANGOL LÉGVÉDELMI ÁGYUK

Berlinből jelenti a DNB: Most érkezett híradások szerint hétfőn éjjel után egy negyed egy óraker német bombázó repülőgépek jelentek meg Salcombe, New Castle felett és robbanó, valamint gyújtóbombákat dobtak le. Ennek következtében óriási tüzek keletkeztek. Az egyik tűzfészkekben később robbanások történtek. Az angol légvédelmi őrök nem tudták a támadást megakadályozni és a német gépekben semmiféle kárt nem tettek.

HIVATALOS JELENTÉS AZ IZGALMAS LÉGI HARCOKRÓL

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnoksága a következő közleményt adta ki: Augusztus 12-én német légi egységek támadásokat intéztek Anglia déli és délkeleti részén lévő tengeri és légi kikötők ellen. Portsmouth katonai kikötőt erősen bombázták. Vesper óriási arányú villanyzeme és több hajógyár a lángok martaléka lett. A kikötői berendezéseket is bombatalálatok érték. A bombataládotokat követő légiharcok során összesen 43 ellenséges repülőgépet semmisítettünk meg. Manton, Canterbury, Gavkings és Limpne repülőterein felgyújtottak és megsemmisítettek hangárokat, műhelyeket és különböző épületeket. Mantonban egy vadász repülőgépra éppen akkor támadtak meg, amikor fel akart szállni, három Hurricane repülőgépet pedig a földön semmisítettünk meg. Más nyolc repülőgépet egyéb légi kikötőkben pusztítottunk el. Dower közelében felgyújtottunk két védő léggömböt. Az ezt követő légi harcban, az ellenség 30 repülőgépet veszített. A part mentén Southandtól keletre, bukórepülőgépek erős támadást intéztek egy jól védett hajókaraván ellen. Két 5500 tonnás kereskedelmi hajót megtorpedóztunk, egy másik kereskedelmi hajó kigyulladt. Augusztus 12-ről 13-ára virradó éjszaka Swansea és Cardiff kikötőjében lévő hajókat, valamint léghárító őröket bombáztunk, Plymouth és a Humber-folyó torkolata közelében védő léggömböket támadtunk meg. Az angol kikötők bejáratainál újabb aknákat helyeztünk el. Augusztus 13-ára virradó éjszaka angol repülőgépek észak- és keletnémetországi városokat bombáztak, anélkül, hogy jelentősebb károkat repülőgépet megsemmisítettek volna. Az ellenség a tegnapi nap folyamán összesen 92 repülőgépet veszített.

ISMERETLEN AZ ANGOL ALDOZATOK SZÁMA

Londonból jelentik: A légügyi miniszter közlése szerint a hétfőről keddre virradó hajnalon végrehajtott légitámadás áldozatainak számát még hozzávetőleg sem tudják megállapítani.

Felgyújtották az olaszok a máltai raktárakat

li, hogy a nyugati sivatagban semmi jelentősebb esemény nem történt. Szudánban és Palesztinában hasonlóképpen nem volt tevékenység. Szomaliban nem voltak hadműveletek. Az ellenség nem nyomult előre. Kénytelen az olaszok uralkodni a Dobel-magaslaton.

VON RIBBENTROP TANÁCSKOZÁSA A STEFANI ÜGYNÖKSÉG ELNÖKÉVEL

Berlinből jelenti a Stefani ügynökség: Von Ribbentrop külügyminiszter kihallgatáson fogadta. Morgagni szenátort a Stefani ügynökség elnökét, a kivel szívélyesen elbeszélgetett a két ország közötti sajtógyűjtőműködés kérdéseiről. A délelőtti folyamán az olasz nagykövetségben Dino Alfieri berlini olasz nagykövet és Morgagni szenátor jelenlétében megtörtént a Stefani ügynökség németországi képviselőjének felváltása. Az ünnepségen résztvettek a sajtó képviselői, a DNB ügynökség igazgatója, a berlini fascio főtitkára és a Berlinben tartózkodó olasz újságírók. Hétfőn este a külügyminisztérium sajtóügyi osztálya fogadást rendezett a külföldi sajtó képviselői részére.

Amerikai tiltakozás Tokióban

eleve tiltakozását jelentette volna be minden olyan japán terv ellen, mely a status-quo megbontására irányulna a Távolkeleten azért, hogy japán tengerészeti, katonai és légügyi támaszpontokat kívánna Francia-Indokíná-

ban. A japán sajtó anélkül, hogy a fontos diplomáciai tárgyalások érdemi részéről tudomása lenne,

a legerélyesebb formában visszautasít minden japán kérdésbe történő beavatkozást

az USA részéről és leszögezi, hogy Japán a saját érdekei megvédésére és jövőbeli célkitűzéseinek szolgálatában olyan intézkedéseket tesz, amelyeket jónak lát, tekintet nélkül arra, hogy azok más államnak tetszenek-e vagy sem.

ANGLIA NÉGYEZSER TANKOT KÉR AMERIKÁTÓL

Newyorkból jelentik: A New York Times washingtoni jelentése szerint Anglia 50 millió fontot utalt át az Egyesült Államokba 4000 tank vásárlására. A tankoknak Angliába történő elszállítására az Egyesült Államok kormánya megadta az engedélyt.

VOROSZILOV LAPJA BIZTOSRA VESZI AMERIKA BEAVATKOZÁSÁT

Moszkvából jelentik: A vörös hadsereg hivatalos lapja a Krasznaja Zvezdela vezető helyen foglalkozik Amerika tervezett magatartásával. Az Egyesült Államoknak — írja a lap — a havannai kongresszuson tanúsított magatartása világossá tette, hogy

az Unió az európai háborúba való beavatkozást készíti elő és pedig nyomban a folyamatban lévő katonai készülődés befejezése után.

A havannai kongresszuson hozott határozatok azt mutatják, hogy Amerika nem védi meg az angol francia és holland birtokokat, hanem azokat megszállani törekszik. Az „Amerika az amerikalaké” jelszó most annyit jelent; „Amerika az északamerikaiaké.”

JELENTÉSTETELRE HAZAUTAZIK A MOSZKVAI JAPAN KÖVET

Ankarából jelentik: A török lapok közlik, hogy a moszkvai török követ augusztus 15-én jelentéstételre Ankarába utazik.

Politikai biztosok helyett ezután „katonai biztosok” működnek a szovjet-hadseregben

Moszkvából jelentik: A Tass iroda jelentése szerint az orosz szovjethadvezetőség elhatározta, hogy az úgynevezett politikai megbízottak alkalmazását a vörös hadsereg keretén belül megszünteti. Ez év augusztus 15-től kezdődően lép ez az intézkedés hatályba, ugyanakkor azonban ezeknek a politikai megbízottaknak helyébe a magasabb katonai egységeknél: hadosztályandár és hadtestparancsnokságoknál, nemkülönben nagyobb hadihajók és összesített repülőegységek parancsnokságainál „katonai biztosok” fognak működni, politikai tanácsadó és irányító szervekként.

Csütörtökön a
Scala-ban
Szenzációs
film

Vörös ördögök

Ray Corrigan
Hoot Gibson
Sam Mc. Kim
Előadások
3, 6, 9, 15-ór

A görög hatóságok utasítására faluról-falura viszik Hoggia levágott fejét

A görög propaganda az olaszok lemezárolására uszítja az albán lakosságot

Tiranából jelenti a Stefani újságíró. A görög fennhatóság alatt élő albán lakosságot mélységesen felháborította a görög—albán határon történt politikai gyilkosság. Mint ismeretes, Hoggia albán irredenta politikust albán területen, közvetlenül a határ közelében megölték. Amint most kiderült, a gyilkosok görög személyek voltak, akik magukkal vitték Hoggian fejét Görögországba és ott átadták a hatóságoknak, tekintettel arra, hogy a görög hatóságok már több évvel ezelőtt vérdíjat tűztek ki a nagy albán hazafinak fejére. Az olasz hatóságok úgy értesülnek, hogy

a levágott fejét a görög hatóságok rendelkezésére faluról-falura vitték,

megmutatták a lakosságnak azzal a szándékkal, hogy megfélemlítsék az irridinekből a lakosokat. Hoggia egyébként maga is Iridineből származott és a görög hatóságok üldözése elől menekült el Csamuriából, mert a görögök nem tudták megbocsátani azt a propagandát, amelyet Csamuriának az anyaország-hoz való csatolása érdekében fejtett ki. A népszerű Albániába menekült, de a határon túlról minduntalan életveszélyes fenyegetéseket kapott. Ez a gyilkosság, amely a csamuriai albánok körében mélységes megdöbbenést váltott ki, nem elszigetelt eset. Néhány hónappal ezelőtt Csamuriában megölték egy albán lakost és ennek holttestét a következő szövegű cédulát találták:

„Ugyanez a sors vár mindazon albánokra, akik abban bízhatnak, hogy hazájuk felszabadul a görög uralom alól.”

A szóban levő terület egyébként a jelenlegi görög—albán határnak a Ioni tenger partjától egészen Anima vidékéig terjedő részén terül el. Ezen a területen ötszáz ezer albán mellett mindössze 10 ezer görög él. A csamuriai albánok az elnyomás ellenére etnikai szempontból tömör egységet képeznek. Megőrizték nyelvéiket, népszokásaikat. Hazaszeretettel különösen 1924-ben mutatták ki, amikor a lausannei egyezmény alapján lakosság cserét történt Görögország és Törökország között. A görög kormány ekkor annak a kívánságának adott kifejezést, hogy az összes csamuriai mohamedánokat, vagyis az egész albán lakosságot Törökországba szállítsák. A csamuriai lakosok ellenállása, amelyet albániai testvéreik is támogattak, oly erős volt, hogy a görög kormány végül is lemondott tervéről és elismerte a csamuriai albánok származását. Ma a görög elnyomás még elviselhetetlenebb és a lakosság jelentős része arra kényszerül, hogy Albániába szökjön.

A görög hatóságok olyan híreket terjesztettek, hogy az albánok rövidesen lemezárólják az olaszokat. Az albánok azonban semmiesetre sem válnak a görögök eszközeivé. Ma, a csamuriai albánok tudatában vannak, hogy helyük az anyaországban van és sorsuk az anyaország sorsával függ össze.

A román kormány elküldötte válaszát a magyar kormány jegyzékére

Magyar politikai körök véleménye szerint a román—magyar tárgyalások rövidesen megindulnak

Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt nyújtották át Budapesten a román kormány válaszcéduláját a három nap előtti magyar jegyzékre — jelenti a DNB a magyar fővárosból. Magyar politikai körökben úgy tudják, hogy a tárgyalások a legközelebbi napokban már meg-

indulnak.

A Popolo di Roma azokkal a bolgár javaslatokkal foglalkozik, amelyek a tárgyalások megindulása előtt hangzottak el. Az erre vonatkozó választ tegnap nyújtották át.

(Rador)

A hitlerifjuság ünneplése Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A Hitlerjugend német ifjúsági szervezet képviselői constantai látogatásuk után ma visszaérkeztek Bucurestibe. Bucuresti nevezetességeinek meglátogatása után Alexianu helytartó a Snagovban ebédet adott tiszteletükre, amelyen résztvettek dr. Gomoiu és Nichifor Crainic miniszterek, Sidorovici Teofil, Cretu és Zeno államtitkárok, Nanu ezredes, valamint Harrenberg és Mierenbach német követéségi tanácsosok. Nanu ezredes megleghangú beszédben üdvözölte a német ifjúság kiküldötteit, akik

a román fiatalok is a hazaszeretet és királyhűség előharcosait ismerhették meg. A prefektus beszédét Hitler Adolf, valamint a német nép és ifjúság életével végezte. John miniszteri tanácsos a német ifjúság vezetője köszönetet mondott azért a meleg fogadtatásért, mely mint mondotta,

barátságosabb volt, mint elképzelték maguknak.

A Hitlerjugend boldog annak a három esztendő együttműködésének tudatában, melyet a ro-

mán ifjúsággal együtt, karöltve végez. Én és társaim, — mondotta a miniszteri tanácsos, — boldogok vagyunk és

megtiszteltnek érezzük magunkat, hogy bajtársi közösségben élhetünk ennek az országunk kitiünő ifjúságával

és a német ifjúságnak elmondjuk, hogy büszke lehet a keleti őrbástyán álló román országot szervezetre. Köszönetét fejezte ki a német ifjúsági vezér Sidorovici Teofilnak, majd Öfelsége II. Carol király életével fejezte be szavait.

Alexianu királyi helytartó minden egyes német vendégnek egy román nemzeti ruhát és egy román motívumokkal díszített tárcát ajánlkozott. A német parancsnokokat délután fél 6 órakor Gigurtu miniszterelnök fogadta kihallgatáson, akiknek a német vendégek vezetője köszönetét tolmácsolta. Fabricius német követ és felesége 7 órakor fogadást rendezett, majd Bucuresti városa adott társasvacsorát a vendégek tiszteletére, akik csütörtökön elhagyják Romániát és Berlinbe utaznak.

Három ausztráliai miniszter és a vezérkari főnök halála egy repülőgépszerencsétlenségénél

Londonból jelentik: Ausztráliában súlyos repülőgépszerencsétlenség történt, amelynek számos előkelő ausztráliai miniszter és közeletti személyiség esett áldozatul. A Candra melletti repülőtérről indult el egy utasszállító repülőgép, amely tíz utast vitt magával, hogy Pomperöhe repüljön az ott megtartandó ausztráliai minisztertanácsra. A repülőgép a canderasi repülőtérről történt felszállás után rövid idővel

lezuhant és az eddigi jelentések szerint a bennülő tíz utas közül 7 életét veszítette, míg a többi is halálosan megsebesült. A repülőgépszerencsétlenség halálos áldozatai között vannak Akten helyettes ausztráliai miniszterelnök, Terdan ausztráliai hadügyminiszter, Sir Army Kellye légügyminiszter és Wick tábornok, az ausztráliai hadsereg vezérkari főnöke.

(Rador)

Az állami iskolák magyar tagozatai részére magyar tanítókat kér a magyarság

A Magyar Népközösség aradi tagozatának névelési osztálya részéről Parecz György dr. ügyvéd és Návrádi Agoston iskolaigazgató tegnap Temesvárott jártak, hogy az aradi magyarságnak iskolai kívánságait tolmácsolják. A Magyar Népközösség bánsági tagozata részéről hozzájuk csatlakozott Asztalos Sándor dr. főtitkár.

A küldöttséget Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár fogadta és átvette az aradi magyarság emlékiratát, amelyet szóval is kifejezésre juttattak. Rámutattak arra, hogy az aradi kerületben több állami elemi iskola magyar tagozatában a tanítói állás üresedésében van, más helyeken pedig nyugdíjazás és áthelyezés következtében üresedés várható. Hangsúlyozták a gyermekeknek az anyanyelven való tanításának fontosságát és ezzel kapcsolatosan kérték, hogy az üresedésben levő állásokra magyar nemzetiségű tanítókat nevezzenek ki.

A továbbiakban azt kérték, hogy amennyiben nem volna elegendő állami képesítéssel bíró magyar nemzetiségű tanító, úgy az állásokra felekezeti tanítóképző intézetekben oklevelet nyert magyar nemzetiségű tanítókat nevezzenek ki, akik a román nyelvet mind kitűnően bírják és a nemzeti tárgyakat román nyelven kifogástalanul oktathatják.

Asztalos Sándor dr. bejelentette, hogy a bánsági Magyar Népközösség szintén a magyarság részére az aradi emlékiratban foglaltakat és a Bánságban levő állami iskolák magyar tagozatoknak az üresedésben levő tanítói állásokra szintén magyar nemzetiségű tanítókat és tanítóöket kér. Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár megértéssel hallgatta az előadott kívánságot és kijelentette, hogy azt az üresedésben levő állások betöltésénél a lehetőségek szerint tekintetbe fogják venni. Kijelentette azt is, hogy ebben az ügyben érintkezésbe lép az illetékes tanügyi hatóságokkal.

Kereken hat kiló húst fogyasztott Temesvár minden lakosa júliusban a szárnyasok és hal nélkül

Júliusban, amikor a heti három hústalan nap kényszerű bójtejre voltunk itélve, a húsfogyasztás mégis tekintélyes volt Temesvárott. Erről ékesen és bizonyítón tanuskodik a városi vágóhid statisztikája.

Ez év júliusában a vágóhídon kizárólag a városi lakosság fogyasztására a következő mennyiségű állatokat vágták le: 37 ökr 8990 kiló súlyban, 219 tehén 37.230 kiló súlyban, 66 növendékmarha 9.702 kiló súlyban, 118 borjú 6.726 kiló súlyban, 100 juh 2100 kiló súlyban, 527 bárány 3689 kiló súlyban, 131 szüldő 9971 kiló súlyban, 2611 disznó 331.597 kiló

súlyban, 2 malac 30 kiló súlyban és 11 ló 2123 kiló súlyban. Jó étvágya volt a városnak, mert a hústalan napok ellenére is 409.256 kiló húst fogyasztott el. 3822 négylábú állatnak kellett életét venni, hogy ez a húsmennyiség előteremtődjék. Ha ehhez hozzávesszük, hogy libák, kacsák, tyúkok és csirkék ezreit vágták le, — amelyeknek fogyasztása a hústalan napokon is szabad — elmondhatjuk, hogy Temesvár júliusban közel 600 ezer kiló húst evett meg. Ezenkívül levágtak még a vágóhídon exportcélra 426 darab disznót összesen 41.322 kiló súlyban.

Szellemi tetszhalottságból felébredt a világ legnagyobb táncosa

Rövid hír közli, hogy Nijinsky minden idők legzenesebb táncosa, felesége, született Pulszky Romola társaságában Budapestre érkezett abból a svájci ideggyógyintézetből, ahol hosszú évtizedeket töltött. Az élőhalottnak hitt nagszerű művész teljesen meggyógyult és jelenleg anyósa, Márkus Emília, a nemzeti színház örökös tagjának hívósvölgyi nyaralójában üdül feleségével együtt.

A híradás mögött oly fantasztikus életsors rejlik, amilyenhez hasonló kevés akad. Regényíró tollára méltó pályafutás, ahogyan mint a csillag szökött a legragyóbb magasságba, majd egyszerre hirtelen lebukott a kísérteties félhomályba, az értelmi nirvánába. E sorok írója még művészet teljességében csodálhatta meg a tűneményes táncost, mikor 1909-ben a párisi nagy operában szerepelt az orosz cári balett A világosság városa minden szenzációkhoz hozzászokott közönségének érdeklődését izzásig feszítette a cári művészek teljesítménye, az ezeréves éjszaka meséit idéző színpadi képek, a varázslatos színek s a zene. De mindennek központja mégis csak Nijinsky Vaclav volt, aki úgy le-

begett a színen, mint a legendák-szülte csodaszép Batifolus. Már kilenc éves korában felvették a cári balettkiskolába s amit akkor Párisban nyújtott, az a táncművészet sohasem képzelt csúcspontja volt. Szinte testetleneké váltak a mozgásai. A rózsza lelke című táncjátékban úgy repült be a színpadra, mintha szárnyai lettek volna.

Neve fogalommá vált világszerte, ebben az időben mindenki őt akarta látni, mindenki őt ünnepelte. Dicsősége tetőpontján érte a bukás, hirtelen összezúzott szárnyakkal repült a magasságból a földre a táncgyönyörű Albatros-madara. Lezuhant és egyszerre minden elsétült körülötte. Kihunyt a világosság számára, kihunyt a művészet, csak egy szárnalmas roncs maradt meg, egy élőhalott, dadogva-nyögve egy tébolydai ágyon. Évtizedeken át tartott ez az állapot, semmi iránt sem érdeklődött a nagybeteg művész, csak az utóbbi időkben rajzolt. Ezekben a rajzokban azonban már ismét megvilágosodott a grafikába transzportált táncszerialitás. Az öntudat ébredését jelentették a bájos, leheltészzerűen könnyed táncoló figurák. Most aztán végre megszűnt a rontás, Nijinsky ismét egészséges, ismét bontakozni látja maga körül a világot.

De vajon mik lehettek a benyomásai, kérdezzük méltán? Mert ő még a régi békeidőket látta, a legutóbbi világháború előtti viszonyokat. Ami aztán jött, azt mind átaludta maig az öntudat elbágyadt révületében. Tegnap este még, negyedevszázaddal ezelőtti tegnap volt, s ő most felébredt 1940-ben. Tegnap még imádott ifjú hős volt. Ma fáradt öregúr. Most felébredt álmból és látja, hogy nincs már cári balett, nincs már cár, nincs már cári Oroszország sem. És amerre csak tekintete eltéved, mindenütt azt látja, hogy egészen más világ van a régi helyén. Vajon tetszik-e neki ez az új világ, az új idők, az új szokások és az új emberek? Nem hisszük, hogy tetszene neki, aki tegnap még ott élt az aranybékéi középkorában. Vajon nem vágyik-e vissza a felédés ágyára szegény Nijinsky Vaclav? Vajon nem úgy van-e ő is, mint a mesebeli vak király, aki miután ráébredt a látható világ csunyaságára, arra kérte ovsait, hogy csinálják vissza a műtétet és tegyék ismét vakká.

Közösség vagy család?

A vita, amelyet Puhala Sándor dr.-nak a Déli Hírlapban megjelent cikke indított útjára, még mindig foglalkoztatja olvasóinkat. Ennek bizonyossága az alábbi írás is, amely név-aláírás nélkül érkezett. Névtelenül küldöm, — írja a beküldő — talán nem lesz baj, mert nem változtat a dolgon, akár Kis Péter, akár Nagy Pál írta. Egy bizonyos, hogy szegény család fia írta. Közöljük ezt az írást is, ami azonban nem jelenti egyben azt is, hogy annak tartalmával azonosítjuk magunkat. A vita befejezésével lesz alkalmunk visszatérni az egész kérdés-komplexumra és álláspontunkat leszögezni.

Puhala Sándor dr., „forradalmi” cikke, amelyben a közösséget a család fölé merészelte helyezni, a felháborodás elülni nem akaró hullámaid idézte elő, úgy, hogy a fiatalok már azt sem tudják, hogy tulajdonképpen mit is tegyenek tarsolyukba. Pedig nem történt egyéb, mint hogy Puhala a családot a legmagasabb piederstől csupán csak egy lépcsőfokoskával billentette lejjebb, de még mindig épen elég nagy respektust mutat iránta.

Egyszerre csak Varinyi Sándor a vita közé csördít hársányi segélykiáltásával, hogy mit ér a szülészeti otthon a napközi gyermek otthon nélkül, „... amelynek hivatása volna az ucca fogalmát és a bűnt ismeretlenné tenni a gyermeklélek előtt. Mert az életet adóknak az életben maradáshoz szükséges kenyérdarabért kell küzdeniök kora reggeltől késő estig és így nem érnek rá gyermekeiket társadalmi szellemben nevelni.” Alázzal kérдем ezek után a családpartiatkat, vajjon ha már család van és azt későgyig védeni is akarjuk, minek kell ez a napközi otthon? Nem tudná a család a gyermeket kellő szellemben nevelni?

Talán nem volna szabad a Családról beszélnünk, hanem inkább családokról, különféle, nagyon is különböző családokról. Vannak családok, ahol a gyermeknevelést guvernantok, bonnok, gyermeklányok, cselédek végzik. Vannak azután még mindig rendezett polgári viszonyok között élő családok, ahol a gyermeknevelést a ritkán otthon levő apa és a háztartást vezető anya látja el. Vajjon ez volna az ideális forma? A szuszter, a szabó csak akkor készíthet ruhát, cipőt, minden iparos csak akkor üzheti iparát, ha szakmai képzettséggel bír. Éppen a gyermeknevelés az az utolsó, megvetett szakma, amibe mindenki belekontárkodhat? És végül a milliök akikről, Varinyi beszél, akiknek kora reggeltől késő estig a szükséges kenyérdarabért kell küzdeniök és nem érnek rá gyermeket nevelni, se társadalmi se közösségi, se keersztény, semmilyen szellemben.

Szívdermesztő anekdóta az, amikor a gyermekek megkérdezték anyjuktól, ki az a bácsi, aki minden vasárnap eljön hozzájuk és megveri őket. Nem ismerték apjukat; akkor ment el hazulról, amikor még ők aludtak és mire hazajött, már aludtak. Ez még a régi boldog világban volt, ma már a társadalom legnagyobb dicsőségére ez a korán kelő, későn fekvő apa egymaga nem tudja megkeresni a szükséges kenyérdarabot, az anyának is robotba kell állania, tehát a gyermeknevelést az uccára ruházták.

A családnak ezt a fogalmát vajjon érdemes annyira védelmezni? Igenis kell a szülőotthon, a csecsemőotthon, napközi otthon, pedig mindegyre a család volna hivatva és mégis kell, mert a Család erre nem képes. Nem az a bizonyos kétszáz franciászociális család mervadó, se a polgári jólét tespedtsége. Nem segít a családon a keresztény jelző sem. Puhala dr. megállapítása a helyes, ugyanis a kereszténység a maga erkölcsi, sőt fegyveres hatalmának legragyóbb idejében sem volt képes a legborzalmasabb nyomor és a fényűzés végtelen közötti széles skálát szűkíteni, talán épen mert minden szentnek maga felé hajlott a keze és a család önzésén nem segített a keresztény szellem kétezer éven keresztül, ezért kell a közösséget a család fölé, mindenek fölé helyezni.

Bulgária kijáratot kap az Egei-tengerre

Ankarából jelentik: A török diplomácia hír szerint, fokozott ütemben folytatja a közvetítő tevékenységet Görögország és Bulgária között. Bulgária számára kijáratot igyekeznek biztosítani az Egei-tengerre. A nehézség abban áll, hogy Bulgária a jelek szerint, a kijáraton kívül területi igényeket is támaszt.

Zsidó lérvivel kötött házasságának felbontását kérte egy román nő

Bucurestiből jelentik: Annak a törvénynek értelmében, amely megtiltja a vérszerinti románok és zsidók közötti házasságkötést, az ilfovi törvényszékben megtörtént az első ilyenirányú kereset beiktatása. Neagu Pascal Maria bucarestii illetőségű nő perbe fogta a fővárosi anyakönyvi hivatalt és Mendel Pascal nevű férjét és azt kérte, hogy az 1933 szeptember 28-án megkötött házasságukat bontsák fel és semmisnek nyilvánítsák ki. A kérdés indoklásában a nő a vérszerinti románok és zsidók közötti házasságot tiltó törvényre hivatkozik, valamint a házasságkötés alakulásaira, amelyeket nem a törvényes formások között hajtottak végre. A házasságkötést ugyanis nem hirdették meg úgy, amint azt a törvény előírja. Az ügyet áttették a törvényszék egyik tagozatához.

Szigoru eljárás indul az egységbontó román politikusok ellen

Bucurestiből jelentik: (Közlemény.) A belügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy a floszlatott politikai pártok volt tagjai olyan tevékenységet fejtenek ki, amely nem illeszthető ele a román állam totális és egységes politikai endjébe, ugyanakkor pedig ellentétben áll a ormány és a Nemzet Pártja rendelkezéseivel. A Nemzet Pártja az egyedüli politikai szervezet, melynek működését a törvény megengedi. A belügyminisztérium újból felhívja a figyelmet, hogy a román állam totális és egységes politikai endjének megvédéséről szóló törvény alapján ilyen működést fognázással és hivatalvesztéssel üntetnek. A belügyminisztérium ezt a működést veszélyesnek tartja az állam rendje és biztonsága szempontjából, éppen ezért a fenti megorlások alkalmazásán kívül a vétkeseket kényzerlakhelyre utalja.

Aranycsempész társaságot lepleztek le Nagyszebenben

Nagyszebenből jelentik: Az állambiztonsági hivatal széleskörű nyomozást vezetett be a Nagyszebenben felfedezett aranycsempészki ügyben. Springer ékszerész bejelentette, hogy a lakásából nagyobb mennyiségű ékszert loptak el. A bejelentésre a rendőrség letartóztatta Meltzer Mária szolgálóleányt és Fröhlich nevű vadházastársát, akik beismerték, hogy egy rejtett fiókból nagyobb mennyiségű aranyérmét tulajdonítottak el. Ennek a vallomásnak köszönhető, hogy a hatóságok rájöttek az aranycsempész banda felmeire. Az ügyészség elrendelte Springer Max, Schapira Marcus, Friedmann József, Ziegler Sándor, Svelta Károly, Braun Salamon, Herschkovits Ferenc és Tintz Rudolf zsidó egyének letartóztatását. A vizsgálat tovább folyik és azt igyekeznek megállapítani, hogy ezeknek az egyéneknek volt-e kapcsolatluk más aranycsempész társasággal.

Az olasz és jugoszláv külügyminiszterek velencei találkozója

Belgrádból jelentik: Cinczár Markovics jugoszláv és gróf Ciano olasz külügyminiszter a jövő héten Velencében találkoznak.

Szabadlábra helyezik a Mandel belügyministersége alatt letartóztatott iranciákat

Genfből jelenti a DNB: A francia rádió közli, hogy a katonai törvényszék által több személy ügyében megindított vizsgálatot felfüggesztették. Az előállított személyek között van Fabre-Luce, az ismert nevű író is. Ezeket a személyeket még június hónapban Mandel volt belügyminiszter rendelkezése tartóztatták le és azzal vádolták őket, hogy az állam biztonsága ellen szövetkeztek. A vizsgálóbíró elrendelte azonnali szabadlábra helyezésüket.

Törökország újabb korosztályokat hív fegyverbe

Londonból jelentik: A Daily Telegraph isztambuli tudósítója jelenti, hogy vasárnap a török minisztertanács ülést tartott. Ez alkalommal újabb korosztályok behívását határozták el, továbbá szigorú intézkedéseket a belső rend biztosítására. Az angol lap tudósítója még közli, hogy a török hadiflotta abból a kikötőből, ahol eddig tartózkodott, szombaton ismeretlen helyre

Tatarescu volt miniszterelnök tanulmánya:

„... miként jutott el az ország Beszarábia és Északbukovina kiűritéséhez?...”

Pamfil Seicaru a Curentul vezércikkében kemény bírálatot mond Tatarescu elhibázott politikájáról

Bucurestiből jelentik: A Curentul mai számában Pamfil Seicaru, a lap főszerkesztője és a tengelybarát román politika egyik legteljesebb harcosa felűntésteltő cikket írt: „Gh. Tătărescu védekezik” címmel. A volt miniszterelnök ugyanis egy 21 szövegoldalra terjedő politikai tanulmányt adott ki, amelyben azt fejtegeti, miként jutott el az ország „Beszarábia és Északbukovina kiűritéséhez”.

HA ROMANIA SZÖVETSÉGESE LETT VOLNA NÉMETORSZÁGNAK.

Az egymásratorlódtott történelmi események drámai ismertetése után Tatarescu királyi tanácsos maga veti fel a bírálatok által hangoztatott szemrehányásokat. Egyesek — írja a volt miniszterelnök — azt állítják, hogy Románia nem lett volna egyedül, ha szövetségese lett volna Németországnak. Mások viszont azt hangoztatják, hogy nem került volna sor az orosz ultimátumra, ha bármilyen természetű egyezményt írt volna Romániát a Szovjetszövetséghez. Tatarescu vitába száll ezekkel a vádakkal és kimutatja, hogy Románia revízióellenes és a békeszerződésnek fenntartására irányuló külpolitikája mellett a múltban nem lehetett elképzelni szövetségi szerződést a revízionista hatalmak valamelyikével. Az oroszokkal viszont, szerinte, azért nem lehetett megegyezni, mert

Moszkva sohasem akarta hivatalosan és nyíltan elismerni Beszarábia csatlakozását.

Tatarescu még tovább megy és azt fejtegeti, milyen helyzetbe került volna Románia, ha mégis szövetségre lép annakidején akár Németországgal, akár a Szovjetszövetséggel. Véleménye szerint

a román—német szövetség sem tudta volna a június 26-i eseményeket megakadályozni és nem védhette volna meg Romániát az orosz követelésekkel szemben.

A Curentul éles bírálata: az események Tatarescut vádolják

Pamfil Seicaru különösnek tartja ezt az igazoló iratot s még különösebbnek azt a sletséget, amellyel megjelent. Párhuzamot von I. C. Bratianu 1918 október végi magatartása és Tatarescué között: megállapítja, hogy Bratianu is egy súlyos katasztrófa felelősségét hordozta, de nem sietett magyarázkodni, mert rendíthetetlenül bízott a végső győzelemben, — viszont Tatarescunál nem tapasztalható hasonló magatartás és a volt miniszterelnök nem bizik abban, hogy a bekövetkező események igazolják majd elhibázott politikáját. Tatarescu emlékfüzete nem közli a kritikus események részletes adat és okmánytárát, mert nem

Meggyőződése szerint egy román—német szövetség hatástalanná vált volna az események nyomása alatt. Tatarescu azt állítja, hogy az orosz—német egyezményvel, amely szabad kezet biztosított. Németországnak nyugaton és lehetővé tette az európai rend felszámolását, Oroszország is teljesen szabadkezet biztosított magának keleti érdekkörében és így a beszarábiai kérdés megoldásában is. Ennek a megállapodásnak az érdekében a német birodalmi kormány súlyos áldozatokra volt kénytelen.

Fontos német érdekeket áldoztak fel és bizonyára nem könnyű szívvel, sokkal fontosabb érdekeket, mint amilyenek egy német—román szövetségből eredhettek volna.

A német—orosz egyezmény után Németország nem segíthette volna meg Romániát a Szovjetszövetséggel szemben 1940 június 27-én.

A JÚNIUS 27-I DÖNTÉS ÉRTELME.

A június 27-én tartott két koronatanács elhatározta, hogy elfogadja az ultimátumot, amely nyitva hagyja az összes utakat a jövő számára, semhogy ellenállást fejtsen ki, amely más támadásoknak is utat nyithat és ezzel magának a román államnak a létét kockáztatta volna. Tatarescu szerint a koronatanács azért határozta el az orosz ultimátum elfogadását, hogy a hadsereg érintetlenül megmaradjon más vitatott román jogok megvédésére.

A tanulmány célkitűzéseit tülmenően a volt miniszterelnök röviden az új délkeleturópai kérdésekben is állást foglal és egyedüli megoldásnak a lakosságserét tartja. Végül pedig azt ajánlja, hogy az ország úgy belső, mint külső politikai életében igazodjék hozzá az új európai renchez és bízzék abban, hogy azt a vereséget, amelyet a történelmi sorszerűség által teremtett mostoha körülmények miatt szenvedett el, a jövő helyrehozhatja.

tartja erre alkalmasnak a jelenlegi közhangulatot. Pamfil Seicaru részletesen elemzi és bírálja Tatarescu külpolitikai tevékenységét és megállapítja, hogy

a volt miniszterelnök nem térhet ki a felelősség elől, amellyel nemzetének katasztrófáját előlőidézte.

Azok az események, amelyek az országot „Beszarábia és Északbukovina kiűritéséhez vezettek” — jórészt Tatarescu hibájából következtek be és a volt miniszterelnök minden bizonnyal azért siet a magyarázattal, mert érzi, hogy ezek az események őt vádolják és a számonkérés nem maradhat el.

Több repülőszerencsétlenségről számol be az Universal

Bucurestiből jelentik: Az „Universal” az alábbi repülőbalesetről közöl jelentéseket: Szerdán egy Foke-Vulf bombavető gép, fedélzetén Stoinescu és Teodorescu kapitánnyal, Aleonte főhadnaggyal és Bueur segédtszittel éjszakai repülést végzett Buzau vidékén. A leszállásnál a gép kisebb rongálásokat szenvedett. A gép személyzete sértetlen maradt. Csütörtökön egy RZL gép, fedélzetén Padureanu és Silo hadnaggyakkal, Rizoiu őrmesterrel és Fi-

lipescu káplárral, géphiba miatt lezuhant. A gépben ilők mindannyian meghaltak. Ugyancsak csütörtökön egy PZL vadászgép leszállóban az aranyosgyéresi repülőtéren, egy, a repülőter szelén álló táviróponzának ütközött. A gép kigyulladt, vezetője meghalt. Egy Douglas-gép mint hogy mindkét motorjának olajcsapott letörték, kényserleszűllást végzett Lugos mellett. A gépet Bazu Cantacuzino vezette. A repülőgép egyáltalán nem sérült meg.

A főudvarnagyi hivatal közleménye

Bucurestiből jelentik: A főudvarnagyi hivatal 69. sz. jelentése: Öfelsége a király augusztus 13-án munkakihallgatáson fogadta Gîgurtu Ion miniszterelnököt, Manolescu Mihail külügyminisztert, Ghitescu Stan munkaügyi minisztert, Gomoju dr. egészségügyi minisztert és Gruiu V. dr. igazságügyminisztert. A délután folyamán Logadi Petre belügy államtitkár és Mugur Georgehe, a rádió elnök-igazgatója jelent meg az uralkodó előtt. (Rador.)

CAPITOL MA APOLLO

Minden idők legnagyobb háborús filmje!

A lengyel hadjárat

Egy benyomást keltő történelmi okmány. Az előadások kezdete: 4, 6 és 9.15 órákor. Kedd, péntek és vasárnap délelőtt 11 órákor matiné vidékiek részére. Egységes helyár csak délelőtt 11 órákor és délután 4 órákor.

Bűnök a paradicsomban

Kiváló kalandorfilm. A főszerepekben: John Boles, Madge Evans

HIREK

MEGJELNIK

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön hához való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak hához való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 28—15.

A legfiatalabb csavargó

került nemrégiben a rendőrségre, ahol az ügyeletes rendőrtiszt kitüntető udvariassággal és őszinte szeretettel fogadta. A kis „delikvens” az egyik rendőr hozta az őrszobába, ahol hamarosan mindenki kedvence lett. Pedig a rendőr, aki a kezénél fogva tartotta, ezt jelentette róla:

— Tisztelettel jelentem, hogy a Belvárosban csavargáson tetten értem és mivel nem tudta magát igazolni, előállítottam...

A legfiatalabb csavargó nem ijedt meg a rendőrbácsiától, hanem kíváncsian tipegett egyikőtől a másikig és mindaddig eljátszogatott velük, amíg álmos lett. Akkor szipogni és pityeregni kezdett. A sírás később bömbölésé fajult, amelynek ez volt a refrénje:

— Mama!... Mama!...

Ne tessék csodálkozni, mert valóban a mamája után áhítozott. Az ezévi legfiatalabb tetten ért csavargó ugyanis egy három éves kislány volt, aki mamájával az egyik közeli községből jött be Temesvárra. A mama itt betért az egyik üzletbe, ahol bevásárolt, míg fiacskáját az autobuszban hagyta. A gyermek egy ideig türelmesen várakozott, de azután megunt a magányt és valahogyan lejutva a gépkocsiból, bátran nekivágott az ismeretlen nagyvárosnak. Tetszett neki a nagy forgalom, a sok autó és villamos. A szép, csillogó kirakatoknál is megállt. Orrát a kirakatok üvegéhez lapítva bámulta az eddig még nem látott sok cifra holmit és visítva ujjongott, ha megtetszett neki valami. Így ment-mendegélt egyik utcából a másikba, amíg elfáradt. Akkor sírni kezdett. A síró gyermekre figyelmes lett az egyik rendőr és mivel látta, hogy egyedül bolyong és eltévedt, bekísérte a rendőrségre. Ott valatára fogták, de csak a nevét tudta megmondani. Mesélt még a rendőrbácsiknak a nagymamáról és a nagypapáról is, meg arról, hogy otthon egy nagy kuttyjuk és sok bocijuk van. Ez volt az igazolása, mert ebből megtudták, hogy szülei vidéken laknak. Biztosra vették, hogy megijedt édesanyja keresni fogja és ezért az ügyeletes szobában tartották. A kis „csavargó” azonban a sok járás-keléstől elfáradt és hamarosan elaludt. A rendőrtiszt, akinek megtetszett a kislány, a saját ágyába fektette, betakarta és babusgatta úgy, hogy még akkor is aludt, amikor édesanyja eljött érte.

Az asszony sírva érdeklődött a rendőrtisztnél, nem találták-e meg a kislányt, aki megszökött és bizonyára eltévedt.

— Hová lett vajjon a kicsi fiam. — sírt a megremült anya, kinek a kezébe kerülhetett ez a gyerek...

Minden jó, ha a vége jó. A sírás-rívás után nagy volt az öröm, amikor egymásra találtak.

— Mama... Mama... — repedett a fiúcska.

— Édes, kicsi fiam, — ölelte meg örömmel az anyja és megbocsátóan simogatta szőszke fejét, piros-pozsgás arcocskáját.

A nagy örömet csak az apától való félelem árnyékolta be.

— Mi lesz, ha megtudja a férjem, hogy nem vigyáztam eléggé a gyerekre, — aggodalmaskodott az asszony és már indulóban volt, amikor még mindig ezt hajtogatta:

— Jaj, csak az uralm nem tudjon meg semmit...

Reméljük, hogy nem is tudott meg semmit arról, hogy egyetlen csemetéje a mama hibájából, már három éves korában a rendőrségre került „csavargásért”...

(kafer)

— Szlovákiában a zsidó családok nem alkalmazhatnak fiatal árja nevelőnőt. Pozsonyból jelentik: A belügyminiszter elrendelte, hogy a jövőben a zsidó családok nem alkalmazhatnak 40 éven aluli árja gyermeknevelőnőket.

— Német harci repülőgép Szófiában. Szófiából jelenti a DNB: Az a 10 „DO 17” típusú német harci repülőgép, amelyet a bolgár légi haderő rendelkezésére bocsátottak, megérkezett Szófiába, ahol a bolgár repülésügyi képviselői vették át. Hetfőn a repülőgépeket repülés közben is bemutatták, majd a többször elszálltak a főváros felett. (Rador.)

— Románia is résztvesz a várnai nemzetközi vásáron. Bucurestiből jelentik: A várnai nemzetközi vásáron, amely augusztus 17-én nyílik meg, Románia is résztvesz. A román csarnokot a külkereskedelmi hivatal a nemzeti propaganda minisztériummal karöltve állította fel és rendezte be.

— Életfogytiglani kényszermunkára ítélték egy német remhírtérjesztőt. Berlinből jelenti a DNB: A néptörvényszék Edward Grabner nevű egyéni életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Grabner azt a hírt terjesztette Svájcban, hogy a német hadsereg készen állott a Svájcba való bevonulására. Ennek következtében a Saint Gall kantonban katonai védelmi intézkedéseket léptettek életbe. A tárgyaláson újabb hazugsággal igyekezett bűnösségét elleplezni. (Rador.)

Aki vigyáz a szájára és a nyelvére, sok kellemtelenségtől kíméli meg magát. Hogyan akarod, hogy mások elrejtésük titkodat, amikor te sem tudod elrejtetni azt.

— A magyar földművelésügyi miniszter németországi utazása. Budapestről jelentik: Teleki Mihály gróf, magyar földművelésügyi miniszter Darré német miniszter meghívására augusztus 18-án Németországba utazik. A magyar miniszter ez alkalommal gazdasági természetű tárgyalásokat is folytat. A látogatás vizsgálata Darré magyarországi utazásának.

— Kivételek a bélyegtörvény százalékainak kiképzése alól. A bélyegtörvénynek augusztus 10-i törvénnyel történt százalékkiképzési módosítása alá nem tartoznak és továbbra is a tört százalékkal illetékelteknek: a bírói beadványok, a váltók, bankletétek, értékpapír, hitellevelek, ingó és ingatlan tárgyak átruházásánál fizetendő aránylagos illeték, tekintet nélkül arra, hogy ingyenes vagy visszerthes átruházásról van szó.

— Az érettségén harmadszor elutasítottak helyzete. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium intézkedése értelmében azok a tanulók, akiket az érettségén harmadszor is elutasítottak és akik újból beiratkoztak magántanulókként a nyolcadik osztály vizsgákra, 1940 február és június hónapok között pedig a vizsga első részét letették, 1940 szeptemberében ugyancsak magánvizsgán véglegesen rendezhetik iskolai helyzetüket.

— A kolozsvári köztisztviselők ugyanazt a fizetést kapják, mint a fővárosiak. Kolozsvárról jelentik: A kormány hivatalos leiratban közölte, hogy Kolozsvár első osztályú város és az ottani köztisztviselők ugyanabban a fizetési elbírálásban részesülnek, mint a fővárosi tisztviselők. Régóta húzódo kérdés zartak a ezzel. A város tisztviselőikara nem egy ízben intézett ilyen irányú kérelmeket a pénzügyminisztériumhoz, de mindezekig nem érkezett semmi hír a kedvező elintézésre vonatkozólag. Leon pénzügyminiszter most leiratban közölte, hogy a kérelmeket megvizsgálva, a kedvező elintéztést pár napon belül közzéteheti. Mint a Timpul jelenti, Sigturu miniszterelnök már alá is írta a fizetés többletet kiutaló rendeletet. A fizetési többleteket augusztus elsejétől folyósítják.

— Megnyílnak a párisi színházak. Genfből jelenti a DNB: Páris több színháza, köztük a Comedie Francaise rövidesen megnyílik. Ugyancsak megkezdik működésüket a konzervatóriumok és a szépművészeti főiskolák is. (Rador.)

— Az amerikai tartalékosokat rendkívüli szolgáltatásra rendelik be. Washingtonból jelentik: A képviselőház hadügyi bizottsága megadta Roosevelt elnöknek az általa kért felhatalmazást, amely szerint a nemzeti gárdatok, valamint az összes tartalékosokat rendkívüli szolgáltatásra egy évi időtartamra, az USA nyugati partvidékén, a különböző Amerikához tartozó szigeteken és gyarmatokon felhasználhatja. A hadügyi bizottság által megszavazott javaslat a napokban kerül jóváhagyás céljából a parlament plénuma elé. (Rador.)

— Hová lett a 47.000 lei gazdája? A városi strand igazgatósága közölte a rendőrséggel, hogy egy Bistric Izsák nevű egyén egy aktatáskában 47 ezer 479 leit hagyott a strand pénztáránál. A strand bezárása után azonban hiába várták, hogy átvegye a megőrzésre átadott pénzt, mert Bistric Izsák nem jelentkezett. Felkutatására megindult a nyomozás.

— ELLENŐRZIK A LÉGVEDELMI ELŐADÁSOK HALLGATÁSÁT IGAZOLÓ KÖNYVECSKEKET. Bucurestiből jelentik: A tengerészeti és légügyi minisztérium közli, hogy szeptember 15-én megkezdődik a légvédelmi karnetek ellenőrzése. Ez az ellenőrzés azt a célt szolgálja, hogy megállapítsák, mennyiben tettek eleget a polgárok annak az előírásnak, hogy a légvédelmi előadásokat előírászerint hallgassák és azokon résztvegyenek.

— Arad város tisztviselőinek szolgálati beosztása. Bejan Romulus aradi alpolgármester tegnap délelőtt a királyi helytartóságon résztvett a tisztviselők előléptetését és kinevezését intéző bizottságnak Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnökségével tartott ülésén. Az ülésen megállapították az új tisztviselői törvénynek megfelelően az aradi városi tisztviselők és alkalmazottak új szolgálati beosztását.

— Meghosszabbították a szovjet-amerikai kereskedelmi szerződést. Moszkvából jelentik: A Szovjetek legfőbb tanácsa legutóbbi ülésén jóváhagyólag vette tudomásul a külkereskedelmi népbizottság és a moszkvai amerikai ügyvivő között létrejött megállapodást, amely a szovjet-amerikai kereskedelmi szerződést egy esztendővel, vagyis 1941. augusztus 6-ig meghosszabbítja. (Rador.)

— Betörés a Gyárvárosban. Majoros Juliana gyárvárosi lakosnő feljelentést tett a rendőrségre, hogy ismeretlen tettes behatolt a 3 August uton levő lakásába, ahonnan kétezer lei értékű ékszert vitt el.

— Honthy Hanna a Vígyszínházról. Budapestről jelentik: Honthy Hanna prózai szerepekre a Vígyszínházhoz szerződött.

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Stan Coriolan állami tisztviselő Silvia Natalita Dora nevű leánya, Tănăsie Petru örmeister Elefterie nevű fia, Rusu Florea városi alkalmazott Mircea nevű fia, Iacobofschl Iosif vasúti műszerész Tiberiu nevű fia, Kaskötő János vasesztergályos Margit nevű leánya, Nikodemus Ferenc hentes Irén nevű leánya, Gimpel Konrad bérrendősrő Konrad Géza nevű fia, Langer Pál magántisztviselő Sigríd nevű fia, Gherghel Olimpiu főhadnagy Smaragda Paulina Elena nevű leánya, Kondoros Tivadar szabó Viktor nevű fia és Oancea Traian rendőr Mária nevű leánya.

— Jövahagyták az orosz-amerikai kereskedelmi egyezmény meghosszabbításáról szóló jegyzéket. Moszkvából jelentik: A szovjet népköztársaságok tanácsa és az Egyesült Államok elnöke ratifikálták a két ország közötti kereskedelmi egyezmény egy éves meghosszabbításáról szóló jegyzéket. A kereskedelmi egyezmény 1941 augusztus 6-án jár le. (Rador.)

— Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban kedden a következő házasságokat kötötték: Fischer József magántisztviselő és Schweiger Gertrud, Lux Ferenc tanár és Quint Margit, Winter Zoltán magántisztviselő és Révész Katalin, Ardelean Pütró fiú és Sabau Ileana.

A természet egy beszélő és két halló szervvel áldott meg, ami arra tanít, hogy többet kell hallgatnunk, mint beszélnünk.

— A németek nem rendelték el a „norvég rézalbum” beolvasztását. Oslóból jelentik: A Storting-palotában őrzött „norvég rézalbum”-ot a birodalmi biztos rendelkezésre visszaadták a norvég közigazgatási tanácsnak. A norvég távirati iroda ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az angol propaganda állításai újból kudarcot vallottak. Az angolok ugyanis azt terjesztették, hogy a németek parancsot adtak a rézalbum beolvasztására. Ebben az albumba vannak bejegyezve a nagy háborúk idején elszenvedett norvég veszteségek. (Rador.)

— Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Boldurean Vasile munkás hatvanöt éves, Kaskötő Margit egy napos, Sagovic Rachia született Neagu hetvennyolc éves és Igaz Borbás István kereskedő negyvennyolc éves.

— Temetés és lakodalom egy napon. Tulics Józsefné nagybányai bánáyszasszony elégedetlen volt Ica nevű leánya választottjával. A völégény idősebb ember és elvált léteire kitartóan udvarolt a fiatal leánynak, akit végül feleségül is kért. A völégény, névszerint Cseh József, továbbra is találkozott elvált feleségével, ami az érzékeny lelkű anya fülébe jutott és a véletlektől elkeserítette. Hiába próbálta lebeszéli leányát házasságáról, nem hajlott a szép szóra. Kevelessen az esküvő előtt kinos jelenet játszódott le az anya, az elvált feleség és leánya között. Az elvált nő állítólag kijelentette, hogy továbbra sem szakít volt férjével. Tulics Józsefné erre az esküvő napján borotválva elvágta a gégejét és kiszenvetted. Utolsó kívánsága az volt, hogy leánya esküdjék meg választottjával. A lakodalmat a temetés napján tartották meg.

1940. augusztus 15.

Szegedi zongoraművész nő üzenete a forrongó Kinából

Fél év előtt Távol-Keletre, Honkongba indult egy fiatal szegedi zongoraművész, Vágó Klári. Azóta Honkongban élt férjével, éppen a legválságosabb és legizgalmasabb hónapokban. Ez a forró és egyre nehezebbé váló levegő eleve nedik meg azokból a sorokból, amelyek öt hét után érkeztek szegedi hozzátartozóihoz és amelyekben a fiatal zongoraművész beszámol a mai távolkeleti életről Honkongtól Sanghájig, ahová most kénytelenek voltak elindulni, mert Honkongban veszedelmessé vált a helyzet.

A levél még június 14-én íródott, azokban a napokban, amikor Olaszország hadbalépése már megtörtént.

„A „Suiyang“ fedélzetén, úton Sangháj felé... Utolsó hónapunk története — írja — olyan mozgalmas és izgalmas volt, mint egy va lóságos regény. Amikor egyre nyomasztóbb hírek érkeztek, elhatároztuk, hogy a Jáva melletti Timor szigetére utazunk, annak is Dili nevű fővárosába, amelyről nemcsak igen jó hírek vannak, de ezenfelül portugál gyarmat. Tervünk ugyanis az volt, hogy

kijövünk az angol területről, mert előttünk volt az internálások szomorú példája. Szemünk előtt játszódtak le az utóbbi idők izgalmas eseményei. Az olaszokat szinte percek alatt összefogdosták, a németeket szintén, tudtuk tehát, mi vár ránk. Elhatározásunk előtt azonban férjemnek újabb négyhónapos kitűnő szerződést ajánlottak fel, azzal a hozzáadással, hogy továbbki hat hónappal meghosszabbítják, csak maradjunk. Egyelőre hát fölfüggesztettük indulásunkat és maradtunk, annál is inkább, mert a szerződés remek feltételekkel járt. Néhány hétig tartott ez a helyzet, amikor egy szép napon minden német levelet kapott, hogy június 11-ig el kell hagynia Honkongot, még azoknak is, akik szeptemberben nagy garanciákkal szabadultak az internálástól, vagy a kiutasítástól. Számos, sok évtizede ittlakó gazdag német

kénytelen volt szinte napok alatt mindent likvidálni.

Eladták mindenüket és indulhattak szegények tovább, ismeretlen jövőbe. Mi magyarok továbbra is nyugodtan maradhattunk volna, de férjem most már nem hagyta magát rábeszélni és a ki-tűnő szerződés és a meleg invitálás ellenére is elhatároztuk, hogy elhagyjuk Honkongot. Megkezdődött a rohanás a különböző hajózársasá-gokhoz, az utolsó percben elejtették a timori utazás tervét és elhatároztuk, hogy Sangháj felé

hajózzunk. Elhatározásunkat az érlelte meg, hogy a japánok nagyon is érezhetően pillantgatnak Holland-India felé (Timor is beletartozik), hiszen most ezek a szigetek árván maradtak, nekem pedig nem volt kedvem esetleg egy japán bomba által kimúlni. Itt keleten is sok izgalom van,

az európai háború itt már nagyon érezteti hatását, az egyetlen pillanatnyilag — nyugodt helynek Sangháj látszik.

— Előfordulhat, — írja tovább beszámoló-jában, — hogy egy időre egészen megszakad a levelezés, az olasz háború miatt nincs hajó, se repülőgépposta. Az hiszem, a transzszibériai vas-utat lehet majd talán igénybevenni. Mi nyugod-tan és biztonságban vagyunk, sanghái pénzben nyolcezer dollárunk van, ami szép pénz, ha el-gondoljuk, hogy 300 dollárból ki lehet jönni egy hónapban. Pénzünket azonban nem váltottuk át, meghagytuk hongkongi és amerikai dollár-ban. Most pedig hat hónap után megint a vég-telen vizeken úszunk, most megyünk nászútra a Sárga-tengeren...

Vágó Klári a beszámolót június 20-án Sanghájban fejezte be, ahová többnapos tengeri után érkeztek a „Suiyang“ fedélzetén. Sanghájban, ebben a lüktető életű, különös nemzet-közi világvárosban a két magyar muzsikusz azon-nal szerződést kapott.

Rengeteg magyarral találkozunk, — írja, — de a németek száma egyenesen csillagászati. Az óriási lüktető világ-város tele van felhőkarcolóval, többmillió ember-rel, japántól magyarig minden náció képvisel-ve van, külön arab negyed is van.

A fél város japán kézen van, (mi is itt lakunk), egy nagy darab francia terü-let, aztán itt van még a nemzetközi negyed, ami angol és amerikai tulajdon és a negyedik rész a régi kínai város. Mindez azonban teljesen együtt van és a franciából úgy megyünk át a nemzet-közi részbe, mint az Erzsébet-körútról a József-körútra... Talán megnyílnak megint a légijá-ratok és akkor beszámolhatok az otthoniaknak it-teni életünkről, sürgönyözni nehéz, hiszen 5 dol-lár 10 cent egy szó... Elég annyi, hogy Távol-Keleten vagyunk, boldogok vagyunk és alig, hogy ideértünk a hongkongi forró levegőből, már szer-ződést is kapunk. Egyelőre boldogan és meg-elégedetten dolgozunk...

— A közlekedésügyi miniszter megvizsgálta az vasútvonalakat. Bucurestiből jelentik: Macovei közlekedésügyi miniszter megvizsgálta a napok-n megnyíló Brassó—azugai vasútvonalat, azonkí-ül azt az új vonalat, mely Maramarost össze fogja ötni Erdellyel.

— Új kultuszminiszteri államtitkár. Bucuresti-1 jelentik: Ófelsége Manóla Florin tanárt kultusz-miniszteri államtitkárrá nevezte ki.

— Rémhírteljesítésért tizenöt napi fogház. Bu-rearestből jelentik: A büntető törvénykönyv 329. cikkébe alapján a galatii bíróság Avram Segallt, a ítan-művek galatii munkását rémhírteljesítésért 15 napi fogházra és pénzbüntetésre ítélte.

(—) Péksegéd balesete. Corarda Dumitru zenkilenc éves péksegéd tegnap reggel a kenyér-ítő kemencét fűtötte pakurával. Amikor a ke-nence ajtaját kinyitotta, a kicsapódó lángok-ól a mellén és arcán égési sebekeket szenvedett. A lentők kórházba szállították.

(—) Adományok két szegény gyermeknek. Jenke és Jenőke részére, akiknek megindító sor-áról a Déli Hírlap cikkben emlékezett meg, H. O. olvasónk kétszáz, Cz. J. ötven és N. N. ötven éit juttatott kiadóhivatalunkba. Az adományo-at rendeltetési helyükre juttattuk.

(—) Nem kell tartani húshiánytól. Tene-svári vezető húsiparosok véleménye szerint em kell húshiánytól tartani. A Bánságban ele-gendő szarvasmarha és disznó van, ami lehetővé énné, hogy a hatóságok akár meg is szüntessék ,harmadik hústalan napot. Legfeljebb azt a kor-átózást kellene életbe léptetni, hogy tejelő te-zeneket ne hajtsanak a vágóhidra. Egy másik ntézkedés, amelyre szükség volna az, hogy a sárnak és szalonának kifelé való árusítását kor-átózzák és a készleteket elsősorban a városi la-kosság számára biztosítsák.

Letartóztatások nemzetellenes cselekmény és rémhírteljesítés miatt

Bucurestiből jelentik: Az állam belső védelmé-ről szóló törvényes rendelkezések és a katonai pa-rancsnokságok körendeleitei alapján nemzet elleni büntet- és magyar irredentizmus miatt a rendőrség vezérigazgatósága haditörvényszék elé utalta Osvát Dező aradi asztalos, Szalma István resicai eszter-tergályost, Sauer Anna temesvári lakost, Nagy An-na nagyváradi tanárnőt és Penes Sándor háromszé-ki lakosokat, hamis hírek terjesztése miatt katonai hatósági eljárás indul Pána Géza, Dumni Antal, Má-tyás Sándor, Peter Gábor és Buck Valentin három-székmezei lakosok ellen.

A belügyminisztérium a kelt rendelkezésével a rémhírteljesítésen rajtakapott egyének harmadik csoportját: Kapsa Constantin, Velner Mihály Dávid, Iacobescu Paul, Olinescu Mihai és Solomon Misu egyéneket kényszerlakhelyre utalta. A belügymi-nisztérium ezúttal is felhívja az ország lakosságát, hogy őrizze meg hidegvérét és ne adjon hitelt rossz-indulatú és államellenes érdekből fakadó rémhírtel-jesztéseknek.

(—) Elfogott ruhatolvaj. A rendőrség őrizetbe vette Ciuta Joan temesvári lakost, aki a nyomozás adatai szerint Daba Joan mehalai lakostól ruhát lo-pott.

(—) Orvosi hír. Dr. Rath gyermekorvos haza-érkezett és újra rendel. II. Piata Coronini 2. D. e. 8—10-ig, d. u. 3—6-ig. Telefon 26—57.

— Csak kivételesen kapnak kiképzés cél-jára fegyvert felügyelet alatt álló egységek. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium hi-vatalosan közli egyes tendenciózus hírekkel szem-ben, hogy a rend fenntartására szolgáló fegyve-rek a megfelelő csendőri, illetve rendőri szervek kezelésében és felügyelete alatt állnak és azokat csak időlegesen juttatnak rendfenntartással megbízott és teljesen megszervezett egységek rendelkezésére, kiképzés céljából, amikor azok felett ugyancsak hatósági felügyelet áll. Ugy ezeknek a fegyvereknek, mint személyeknek szá-ma igen csekély.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Szerdán, augusztus 14-én a következő gyó-gyszertár tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszerész.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Ma-szalts gyógyszerész és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszerész.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerész.

Józsefvárosban a Preyer utcában levő Ungváry gyógyszerész.

Mehalában a Corvin gyógyszerész és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerészára állandó éjszakai szol-gálatot tartanak.

LEGUJABB

Az olaszok szerint görögök, athéni jelentés szerint albánok ölték meg Hodzsiát

A Giornale d'Italia a görögországi albán lakosság szenvedéseit panaszolja

Athénből jelentik: A görög távirati iroda, az Albániának történt gyilkossággal kapcsolatban a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki: Daud Hodzsiá, akit most megölték, nem nem-zett, hanem közönséges gonosztevő. Mintegy 2 hónap előtt két albán érkezett görög területre, akiket gyanus viselkedésük miatt letartóztat-tak és akik bevallották, hogy

az albán igazságügyi kormányzat részéről kaptak megbízatást Hodzsiá megölésére, akinek fejére 20 év előtt díjat tűztek ki. Nem igaz az a tendenciózus hír, mintha ennek a meg-nyilkolt rovtentmultu embernek — mint a görög távirati iroda közleménye a továbbiakban leszó-gezi — levágott fejét faluról-falura vitték vol-na. Egyébként fejezi be a görög hivatalos nyi-latkozat —

Görögországnak Csamuriára vonatkozó jo-gát és a határokat az 1912-es európai bizott-ság határozata ismerte el.

Végül hangsúlyozza, hogy a gyilkosok albánok voltak.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italiában a lap

— Teljesen leszerelt a francia szárazföldi hadsereg. Vichyből jelentik: A Petain-kormány nyilatkozatot tett közbe, amelyből kitűnik, hogy a francia szárazföldi hadsereg leszerelése tel-jesen megtörtént. Annak idején 5 millió embert mozgósítottak és ezekből 2 millió jelenleg német hadifogságban van.

főszerkesztője négy hasábos címmel ír cikke: „Igaz-ságot Albániának“ címmel és „Hiábavaló Görög-or-szág mosakodása“ alcímmel. Az olasz lap vissza-utalja a görög hivatalos nyilatkozatot, mint egysz-e-rű kifogásokat és mosakodást a felelősség alól és megcáfolja azt az állítást, mintha a meggyilkolt nem lett volna nemzeti hős, hanem egyszerű béntettes. Hodzsiát, — írja az olasz lap — egész Alianiában becsülték, aki

élete kockázatával harcolt az albán szabad-ságért és a görög terror elől menekült el. Görög pártokor utasítására írja a Giornale d'Italia és hiábavaló a mentegetőzés, mert a legfőbb bizonyí-ték az a tény, hogy

20 év előtt tűzték ki a vérdíjat és a gyilkossá-ság most történt meg.

Tény az, hogy Hodzsiát egy kikötőműnepségen együtt látták az olasz hatóságokkal és ez volt a görög részről elindított merénylet indítóka. Olasz-or-szág jól tudja, fejezi be cikkét az olasz lap, mi-lyen irtoztos szenvedéseket túrnak a görög iga alatt nyögő albánok.

(—) Napszámokat keresnek. A temesvári munkaközvetítő hivatal közli, hogy a temesvári vasútigazgatóság pályafenntartási osztálya két-száznegyvenkilenc napszámot alkalmaz. A nap-számok naponta hetven lei bért kapnak. Jelent-kezni lehet a munkaközvetítő hivatal belvárosi, Eugen de Savoya uccai helyiségében.

SPORTSEMÉNYEK

A predeali országos atlétikai versenyek összesített eredményei

Az országos atlétikai verseny — amely a bajnokság mellett Románia legnagyobb atlétikai eseménye szokott lenni — az idén számos kiváló atléta távollétében öt főszerű rekordot eredményezett. A Kolozsvári atléták jól szerepeltek: Kiss György egy magában három bajnokságot szerzett, a Soimii atlétái is kitétek magukért. A laza pálya miatt az eredmények közepesek.

SZOMBAT

100 m. síkfutás: 1. Stoichitescu Soimii Kolozsvár 11 mp. 2. Moinea Soimii Kolozsvár 11 mp. 3. Rosu UDR 11.1 mp. 600 m.: 1. Dinu Cristea Stadiul Român 16 p. 19 mp. 2. Konec Venus 16 p. 56. 4 mp. 3. Cristodorescu Vif. Dacia 17 p. 18 mp. 400 m. gátfutás: 1. Kiss László Esta Sun 60.5 mp. 2. Koppány Vif. Dacia 61.9 mp. 3. Serbakoff V. D. 65.8 mp. Magasugrás: 1. Stoichitescu Soimii Kolozsvár 175 cm. 2. Yocul Viforul Dacia 175 cm. 3. Serb Brassó 170 cm. 4. Grandpierre 170 cm. Görög diszkoszvetés: 1. Gurau V. D. 38.13 m. 2. Bădulescu V. D. 34.50 m. 3. Havaletz Metropola 33.33 m. Kalapácsvetés: 1. Forgács Rékás 38.05 m. Országos ifjúsági rekord! 2. Gusakoff V. D. 32.31 m. 3. Rusu CFR Temesvár, 31.31 m. 100 m. női síkfutás: 1. Moes KTV 13.2 mp. 2. Mesch (Armin) 13.5 mp. 3. Ecker (Armin) 13.7 mp. 4. Sebessi Juci V. D. 13.7 mp.

VASÁRNAP

200 m.: 1. Moinea Soimii Kolozsvár 23.1 mp. 2. Zenide Soimii Kolozsvár 23.5 mp. 3. Artiz Brassó 24.3 mp. 4. Stoichitescu Soimii Kolozsvár 25 mp. 400 m.: 1. Kiss KAC 52.9 mp. 2. Talmaciu V. D. 53.3 mp. 3. Ludu Venus 53.4 mp. 4. Acsay UDR 53.7 mp.

800 m. 1. Kiss KAC. 2 p. 01.2 mp. 2. Talmaciu V. D. 2 p. 02.2 mp. 3. Achmed Stadiul Roman 2 p. 05 mp. 4. Konec Venus 2 p. 06 mp.

1500 m.: 1. Kiss KAC 4 p. 13.7 mp. 2. Talmaciu V. D. 4 p. 19.9 mp. 3. Konec Venus 4 p. 26 mp. 4. Radu Ionica CFR 4 p. 26 mp.

10.000 m.: 1. Dinu Cristea Stadiul Român 34 p. 14.5 mp. Tartareanu Stadiul Român 36 p. 24 mp. 3. Rasnovanu Venus 37 p. 29 mp.

110 m. gát: 1. Telorian V. D. 16.8 mp. országos ifjúsági rekord (a régít Herold Astra tartotta 17.3 mp.-vel.) 2. Krupka Esta Sun 17.6 mp. 3. Serbakoff V. D. 19 mp. Kiss Esta Sun bukott és megsérült.

Távolugrás (női): 1. Höckert Nagyszeben 483 cm. 2. Moesch Brassó 470 cm. 3. Treybal Nagyszeben 467 cm.

Rúdugrás: 1. Dragomir Rékás 364 cm. Országos ifjúsági rekord (a régít Eilhardt tartotta 360 cm.-el.) 2. Br. Bánffy KAC 330 cm. 3. Baci Venus 330 cm. 4. Farcasanu UDR 320 cm.

Súlylökés: 1. Schullery Stadiul Roman 14 m. 28 cm. 2. Gurau Viforul Dacia 13 m. 86 cm. 3. Savu V. D. 12 m. 43 cm. 4. Radasanu Soimii 11 m. 89 cm.

Diszkoszvetés: 1. Havaletz Metropola 44 m. 95 cm. (Versenyen kívül 46 m. 70 cm-t dobott.) 2. Schullery St. R. 41 m. 96 cm. 3. Romeo Popescu V. D. 41 m. 68 cm., országos ifjúsági rekord! 4. Curau V. D. 41 m. 45 cm.

4x100 m.: 1. Venus 45 mp. 2. Soimii Kolozsvár 45 mp. 3. Brassó 45.5 mp. 4. V. D. 45.6 mp.

100 m. női síkfutás: 1. Moesch Brassó 13.3 mp. 2. Matsch Brassó 13.6 mp. 3. Höckert Nagyszeben 13.7 mp.

Távolugrás: 1. Stoichitescu Soimii 658 cm. 2. Ionescu Crum Venus 653 cm. 3. Kreisel Brassó 649 cm. 4. Stefan Ionescu Venus 612 cm.

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsnani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák
közé
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

Női diszkoszvetés: 1. Ongerth Nagyszeben 32 m. 88 cm. 2. Medrea Ileana Soimii Kolozsvár 28 m. 40 cm. 3. Weigeirt St. R. 22 m. 70 cm.

A pontversenyt a Viforul Dacia nyerte 102 ponttal a Soimii Kolozsvár (68) és a Stadiul Român (56) előtt.

A kolozsvári úszóbajnokságok eredményei

Kolozsvár kerület úszóbajnokságainak eredményei:

100 m. női mellúszás: 1. Selényi KAC 1 p. 42.9 mp. 2. Agoston KAC 1 perc 45.6 mp. 3. Gazdac KM-SC 1 p. 48 mp. 50 m.: ifjúsági gyors: 1. Gálffy KAC 30.7 mp. 2. Rosianu Dan U. 33 mp. 3. Govaciu 33.5 mp. 100 m. férfi hát: 1. Csizmás KAC 1 p. 26.2 mp. 2. Fejér dr. U. 1 p. 35.2 mp. 3. Csipkés KAC 1 perc 46.2 mp. 4x50 m. ifjúsági gyorsváltó: 1. KAC (Gálffy, Radu, Drotleff, Csipkés) 2 p. 19.5 mp. 2. Universitatea 2 p. 31 mp. 3. KMSC 2 p. 37 mp. 100 m. ifjúsági mellúszás: 1. Kiss KAC 1 p. 34.2 mp. 2. Kun KAC 1 p. 36 mp. 3. Vigu Universitatea 1 p. 37.3 mp. 50 m. női gyors: 1. Enghis Universitatea 43.6 mp. 2. Oros U. 45 mp. 3. Baráth KMSC 48.9 mp. 100 m. férfi gyorsúszás: 1. Bara U. 1 perc 09.6 mp. 2. Csizmás KAC 1 perc 10 mp. 3. Gyöffy KAC 1 perc 10.1 mp. 100 m. férfi mellúszás: 1. Petri U. 1 perc 28.4 mp. 2. Kiss KAC 1 perc 33 mp. Bereczky KAC 1 perc 37.9 mp. 4x100 m. férfi gyorsváltó: 1. KAC A. (Zeidner, Jordaky, Gyöffy, Csizmás) 4 p. 59.2 mp. 2. U. (Barna, Rosianu Dan, Rosianu M. Gonosz) 5 perc 07 mp. 3. KAC B. (Csipkés, Zigler, dr. Bázsa, Gálffy) 5 p. 14.8 mp. Vízipólo: Kolozsvár B.—Kolozsvár A. 5:2 (3:1), góldobók Gonosz (3) és Zeidner (2), illetve Bázsa (2). A mérkőzést Morariu Albin vezette.

Magyarország 3000 méteres akadály futóbajnokságát Szilágyi BBTE nyerte meg. Ideje: 9 perc 37.2 mp. 2. Sárvári 10 p. 10.6 mp.

48.20 métert dobott diszkusszal Miskolcon Horváth II. Ugyanitt Nádasdy 16.3 mp.-el nyerte a 110 m. gátfutást és 11.1 mp.-el a 100 métert.

Magyarország 10.000 m-es gyaloglóbajnokságát Jánosy MÁVAG nyerte 49 perc 54.6 mp.-cel.

KÖZGAZDASÁG

Falusi és városi kiskereskedők is tartoznak nemzetvédelmi jegyfüzetet vezetni

A korábbi miniszteri rendelet hatályát veszítette

Megemlékeztünk arról, hogy a Monitorul Oficial 134. számában közölt rendelet törvény 1 leies fix nemzetvédelmi adó alá veszi — a már közölt kivételekkel — az 50 leien aluli eladásokat. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter visszavonta a 102.629 —1940 számú rendeletét, amelyben a nemzetvédelmi adóbónfüzetek látmozásától és azok kiállításától felmentette a falusi kereskedőket és a patenta fixa V. osztályáig bezárólag a városi kereskedőket. Ezért ezek haladéktalanul tartoznak bónfüzeteket beszerezni és azokat a pénzügyigazgatóságon, illetve a vidéki adóhivataloknál láttamoztatni.

Ismerjük, hogy az 1 leies fix nemzetvédelmi adó bélyegeit ugyanabban a füzetekben kell leróni, mint az 50 leien felüli vásárlások bélyegeit. Nem

mentesek az 1 leies adó alá a só, a cukor, a zsír. A tűzifa sem mentes a nemzetvédelmi 2 százalékos adó alól, ha azt mint ipari fűtőanyagot, vagy nyersanyagot (esztergályos, aszталos, faipari üzem stb.) használják fel. Nem mentes ez alól a sózott, füstölt szalonna, az ipari villanyáram, földgáz. A villany- és földgáznál csak egyszer kell leróni a nemzetvédelmi adót és pedig az utolsó fogyasztásnál, aki azt ténylegesen felhasználja. A társasági részvények, kötvények, bizományi árúk nemzetvédelmi adókötelesek. Minden áruzállítás, amelyre nézve a szerződés 1940 április 1. előtt kötött, de amelyre nézve a számlát ezen nap után bocsátják ki, nemzetvédelmi adó alá esik.

A nyolc százalékos forgalmi adó alkalmazása

A forgalmi adótörvény augusztus 10-i módosítása szerint azok a termékek, amelyek nem szerepelnek az A.B.C. listakon 8 százalékos forgalmi adó alá esnek. Ezek az antracén és anilinolaj, valamint a földfestékek és idegen anyag hozzáadása nélküli földfestékek helyettesítő anyagok akár nyers, darabos vagy tömbalakban, akár örlött, mosott és porlasztott állapotban. Végül 8 százalék alá esnek más színezítő anyaggal készített festőföldök és nem preparált, színes ásványi festékek.

Továbbra is 6 százalékos forgalmi és 3 százalékos nemzetvédelmi adó alá esnek: Belföldön készített gyári tisztakészítmények, növényi olajok, szappan, lámpaüveg, mosósóda, kocsikenőcs löszerszám- és bakancskenőcs, báránybőrkecsmák és szűrők, bőr-bakancsok és talp.

A forgalmiadótörvény 10 szakasz 1. bekezdésében foglalt táblázatot a következőkkel egészítik ki: Cipő- és bőrkészítmények, felvágottak, kertészeti cikkek és közönséges türok.

Hat ezrelék a számlabélyeg

Az eladási irodák külön számlát tartoznak kiadni

A bélyegtörvénynek most megjelent módosítás szerint a kereskedők és iparosok számláira 6 ezrelékes bélyeg alkalmazandó. A törvény megfelelő alakozáshoz újabb bekezdéseket illesztettek, amelyek szerint, ha a rendelést a kartell vagy eladási központ irodája veszi fel, úgy tartozik bélyeges számlát a gyár kiadni az eladási szerv részére, még akkor is, ha az árú ténylegesen nem is adatik át a központi eladási irodának, vagyis az tisztán elosztó és ányító munkát végez. A másik eset az, amikor a kartellközpont maga számlázza le a rendelőnek a

szállítás alá kerülő árút, úgy ezen a számlán kívül bélyeges számlát tartozik kiadni annak a gyárnak, vagy termelőnek, aki ténylegesen megküldi az árút. Ugyazintén kötelező a számla kibocsátása akkor is, ha egy szerv gyűjti az árút és azt a termelők között elosztja. Ez vonatkozik úgy a törvényes, mint a magánkezelésből alakult gyűjtőhelyekre. Az elgondolás az, hogy az ilyen szervek a megbirozt jogi szerepével bírnak és az általuk végzett eljárás külön jogügyletet képez.

Nyolcvanezer kép másodpercenként

Az emberi szem nem képes követni a túlgyors mozdulatokat. Egy vetítógép segítségével azonban túlgyors mozdulatok filmszerűen felvehetőek és zokat lassítva le is lehet vetíteni. A túlgyors mozdulatok így az emberi szem számára is láthatóvá váltak. Egy különösen nagy teljesítményű felvevő gép az AEG alkotása. Ez az úgynevezett, időnyújtó" másodpercenként nyolcvanezer felvételt készít. Ezzel egy lövedék menetét is filmezni lehet. Az „időnyújtó” segítségével nemcsak a túlgyors mozdulatok esznek láthatók, hanem a nagyon rövid idejű elektromos mozzanatok is, amelyek a szemek, mint rövid villámok tűnnek, világosan láthatóvá válnak, mint fényvív stb. A nagy teljesítményű felvevőgépek tudományos felhasználása is nagy jelentőségűnek ígérkezik.

Megnyiták a párisi és lyoni olasz bankfiókok. Rómából jelenti a Stefani ügynökség: A Római Bank párisi és lyoni fiókjai újból megnyiták.

Átszervezik az élőállatkereskedelmet. Nemrégiben közöltük, hogy a kormány szigorú intézkedéseket hozott a bögölylegy okozta károk megelőzése érdekében és emiatt elrendelte, hogy olyan szarvasmarhát, amelynek hátbőrén bögöly okozta sérülések vannak, nem szabad eladni és levágni. Újabb jelentések szerint a kormány sokkal szélesebbkörű törvényt dolgozott ki, amely az élőállatok forgalmához hozatalát teljesen átszervezi. Ez a törvény az állatvásárokat névze is tartalmaz intézkedéseket. A törvény szövegét már elkészítették és azt a legfelsőbb gazdasági tanács jóváhagyása után életbe is léptetik.

A kölcsönszerződések illetéke. A bélyegtörvény módosítása az a csekély változást tartalmazza, hogy ahol az illetékek a különböző esetek folytán tizedestörtszámban kifejezhető százalékban van kifejezve, ott egész számokra kerekítette ki. Így jelenleg minden bélyegilleték egész számú százalékos vagy ezrelékes kulcs arányában vették ki. Megemlítem erre méltó eset csupán a bélyegtörvény 14. szak. 8 par. alatti kölcsönszerződés esete, amely ha egy évre köttetik 1 százalékos, ha hosszabb időre, akkor két százalékos illeték alá esik. Ez alá vétetnek a jelzáloggal, kézzizáloggal elősített, valamint a nem garantált kölcsönökre vonatkozó szerződések, a melleszerződések, újítások, kényszervezetések, adó-ság-elismerések.

Rössz a jugoszláviai búzatermés. Belgrádból jelentik: Az újvidéki gabonatorzsdje jelenti, hogy az idei búzatermés 16 millió mázsára becsülhető, ami a tavalyi 28 millió mázsával szemben igen nagy visszaesés.

Bánsági gabonaárak. A bánsági gabonapiacra a takarmányárpa iránt mutatkozik érdeklődés. A piaci árak a következők: búza 750, tengeri 625, zab 500 takarmányárpa 520, sórárpa 600 lei százkilónként. A kamillatea kilója 70, fodormenta kilója 76 lei.

Az illetékegyenérték kivetésének módosítása. Néhány nappal ezelőtt jeleztük, hogy az ezévi kivételes pénzügyi intézkedésekről szóló törvény 40. szakasza módosítást fog nyerni. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a módosítást, amely abban áll, hogy míg eddig az ipari és kereskedelmi társaságok leltári tárgyainak felértékelése az illetékegyenérték kiszámításánál az eredeti beszerzési áron történt, mostantól kezéve a legutóbbi mérleg szerint amortizálást veszik tekintetbe az értékelésnél.

A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.37—584.91, svájci frank 32.05—33.05, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz lira 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.63—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török lira 82.92—92.

Ipari petróleum beszerzése. Egyes vállalatoknál a pénzügyi közegek kihágási jegyzőkönyvet vetettek fel oly esetekben, amikor iparvállalatok gépmosási és hasonló célokra 4 lejes árú világító petróleumot használnak fel. Ily célokra ugyanis csak némi drágább — 2 lejes adózási — petróleumot szabad felhasználni, amelyet tíz litertől kezdődő mennyiségben a helyi petróleum lerakatok szolgálnak ki. Az erre vonatkozó engedélyt a helyi pénzügyigazgatóság adja ki.

Leszállították a gázalarcok bírságait is. A Nemzeti Repülőalap értesíti az érdekelteket, hogy azokat a bírságokat, amelyek a gázalarcok beszerzéséről szóló törvény megszegése miatt szabtak ki, előnyösen lehet kiegyenlíteni a repülőbélyegtörvény 15-ik szakaszában meghatározott eljárás mellett. Eszerint tehát a bírság automatikusan és anélkül, hogy e célból a Nemzeti Repülőalap pénztárához kérvényt kellene benyújtani, a következőképpen mérséklődik: A bírságlásról szóló határozatban kiszabott bírság összege egyharmad részére mérséklendő, ha a bírságot a jegyzőkönyv készítésétől számított 10 nap alatt befizetik. A bírság mérséklése akkor válik érvényessé, ha a befizetésről szóló bevényt, a mely a redukált bírság lefizetését igazolja, 3 nap alatt bemutatják a Nemzeti Repülőalap pénztárára.

Mozik

MOZIK MŰSORA:

Szerda, augusztus 14.

APOLLÓ: Bűnök a paradicsomban (angol film.)
CAPITOL: A lengyel hadjárat (német film.)
CORSO: Házasság részletekben (német film.)
SCALA: Tarzan és fia és Mickey Roney mint cowboy (angol filmek.)

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

54

63.

München, 1846. december 17.

Lajos király építészeti alkotásainak egyik legzebbike a Walhalla.
Az ösgermán pogányvilág idején Walhalla volt a neve a német hitrege istenei szállásának.

A király Regensburg közelében a kőből és márványból megteremtette építészeti segítségével a régi német isteneknek a mondában elképzelt hatalmas hajlékát. De mivel híve volt az ógörög építési módoknak, a Walhalla is görög templom volt, de germán kiadásban. Nem messze a Dunától a majdnem állandóan szürke német égboltozat alatt már messziről imponálóan hat az az oszlopsorokkal szegélyezett gyönyörű építmény.

Lajos király kitüntetéssel azzal, hogy megmutatta nekem a Walhallát.

A tél már beköszöntött. Mindent vastagon borít a hólepel.

A fekete paripák által vont szán szinte repült velünk. Rendes városi bundánkra még farkasbőrökből készült utazó bundákat is öltöttünk, a lábunk pedig premes lábzsákban volt. A fagyos hidegből éppen csak annyit éreztünk, amennyi arcunk szabadon maradt részeit csipte. Ez azonban nem volt kellemetlen.

Az út egyik kanyarulatán után Lajos király egyszer előre intett a fejével és megszólalt:

— Ime a Walhalla!

A téli napsütés enyhe fénysugaraiiban valóságosan szikráztak az épület vakító fehér márványfalai. Amint közelebb érkeztünk az épülethez, a lakáj, aki a szán kocsisa mellett ült a bakon, kürtöt szedett elő és belefújt. Wotan német főisten indulójának el-

ső ütemei bugyborékolnak ki messze hallatszóan a kürtből.

— Ez jelzés a személyzet számára, — magyarázta a király, hogy érkezem.

Mire az épület elé értünk, a Walhalla tizenhat tagú személyzet, amelynek a takarítás és őrzésen kívül egyéb feladata nem volt és amelynek közből épült szállása a főépület mögött emelkedett, már mind kívül sorakozott. Láttukra mintha közel kétez ember esztendővel léptünk volna hátrafelé az időben. Valamennyin ónémet jelmez volt, a fejükön pedig ökörszarvak ágaskodtak.

Kihámoztuk magunkat a sok bundából és leléptünk a szánról. Lajos király felemelte jobb karját és az épület oromzatát mutatott. Aranybetűs felirat ékeskedett ott:

— Lépj be, istenek várnak rád.

Az épület több ragyogó márványcsarnokból áll. A külsőben az ösgermán pogányság isteneinek szobrai sorakoznak egymás mellé. A többi csarnokban a német történelem nagyjainak szobrai láthatók.

Miközben keresztülsételtünk az egyes csarnokokon, figyelmesen hallgattam a király szavait, a melyek a látottak magyarázatául szolgáltak.

A csarnokok egy a közepén elhelyezett terem köré sorakoztak, mintha az volna az egész Walhalla szíve. Amikor ennek ajtaja elé érkeztünk, a király szinte áhítatosan megszólalt:

— Itt benn van a szépség arcképcsarnoka.

Aztán hozzátette:

— Évek előtt elhatároztam, hogy megfesttetem a világ legszebb asszonyainak arcképeit. A természetnek a legszebb alkotása a nő és a sok nő szépség közül a legszebbeket válogatom össze, hogy képeiket az utókor számára itt elhelyezzem.

Ezzel kinyitotta előttem az ajtót és beléptünk. A terem csupa csillogás volt. A falakon egymás mellett művészi keretekben női arcképek sorakoztak egymás mellett.

— Ez Szemiramisz... Ime, Kleopátra.

A király sorra mutatott az arcképekre és megmondta az ábrázolt szép nő nevét is, amelyet különben a keret aljára alkalmazott ezüst tábla is feltüntetett.

Sorra elvonultak előttünk a világ leggyönyörűbb asszonyai a legrégebbi ókortól máig.

A jelenkort néhány ismert művész és egy-két diplomata felesége képviseli. A sorozatban az utolsó tíndérien gyönyörű fiatal leány arcképe volt.

— Ez unokahúgom, Erzsébet, akit Szásznek nevezünk, — mondotta a király — menyasszony, Ferenc József osztrák trónörökösnek és egykor Európa egyik nagy birodalmának trónjára kerül.

A király megjegyezte, hogy ezeket az arcképeket mind Stieler udvari festő készítette és aztán hozzátette:

— A szépségek arcképcsarnoka hamarosan új képpel gazdagodik. Már Stielemmel közöltem, tegye meg az előkészületeket, hogy a kiszemelt szép hölgy még ezen a héten megkezdhesse a képhez a modellülést.

— Vajjon ki lesz az illető? érdeklődtem kíváncsian.

A király mosolygott és pajkosan válaszolt:

— Aki kérdi, sennora.
— Hogyan, felség? Én?
— Ön bizony sennora.

— De méltó vagyok-e rá, felség, hogy a világ legszebb asszonyai között foglaljak helyet?

— Bizonyára az, sennora. Ez nem egyedül az én véleményem. Mert tudja meg, hogy mindig bizottság dönt arról, kinek az arcképe kerüljön a szépségek arcképcsarnokába. Ez a bizottság művészekből és hozzáértőkből áll. Mindenki önállóan alkotja meg a véleményét és írásba foglalva lezárta borítékban adja azt át a bizottság ülésén. A legutóbb tartott ülésen a bizottság egyhangúlag ön mellett szavazott, sennora.

Szivem hevesen dobogott és az arcom kipirult.

— Köszönöm, felség.

— Ne nekem köszönje, sennora, hanem Istennek, aki önt ilyen szépségnek alkotta.

A Walhalla mögött a szolgazemélyzet pavillonján kívül van egy kicsi kastély. Ott szokott a király megpihenni, valahányszor a Walhallába látogat. Mikor a szemlével végeztünk, meghívott oda.

— Nem kell félnie, sennora, hogy ott fázni fog. A kastélyban állandóan tüzelnek, mert sohasem tudhatják, mikor kerekedik kedvem idejönni.

(Folytatjuk)

RÁDIÓ

SZERDA, AUGUSZTUS 14.

București. Rádío Románia és Rádío București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Giurgea Ionel zenekarának népi hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Keleti zene hanglemezeiről. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. 20.15: George Stefanovici moldovai népdalokat énekel. 20.40: Hírek. Amerikai hangversenye hanglemezeiről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Popovici Lantia — Boldur románokat énekel. 23: Beethoven quartett. (Hanglemez.)

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemez. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hanglemez. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Népelemezési bizottság előadása. 17.45: Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Gordonkaszámok. 18.40: Helyszíni riport a nyugati hadszíntérről. Hangfelvétel. 18.55: Hanglemez. 19.15: Kellemtelenül zord nyár. Előadás. 19.50: Az európai rádiók a háborúban. Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: A rádió szalonzenekara. 21.15: Politikai asszonyok. Előadást. 21.45: Balatoni képeplap. 22.40: Hírek. 23.10: Éneklő Balaton. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.30: A Duna forrásától Passauig. Felolvasás. 21: Hírek. 21.25: Dvorzsák: V. szimfónia. Hanglemez. 22.15: Művészet és orvostudomány. Felolvasás.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 15.

București. Rádío Románia és Rádío București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekara. 14: Hírek. 14.30: Rodica Bujor énekhangversenye, Vasile Julea zenekarának kíséretével. 15: Hírek, közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. 20.15: Stefani

Starri és Emil Filip hangversenye. 20.40: Hírek. 21: Szimfonikus hangverseny hanglemezeiről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Liviu Teodor Tecu zongorázik. 23.05: Balettzene hanglemezeiről.

Budapest I. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd az esztergomi Bazilikából. A szentbeszédet Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondja. 12.15: Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Antalóczy Kornél mondja. 13.20: Időjelzés. 13.30: Az Operaház zenekara. 14.45: Hírek. 15: Cigányzene. 16: Közvetítés a Székesfevárosi Katolikus Egyházközségnek Gyermekeküldőtelepéről. 16.45: Szalonzene. 17.30: Előadás. 18: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemez. 19.10: Zilahy Lajos előadása. 19.40: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.45: Sporteredmények. 21: Nyár a Balatonon. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Táncclemez. 1.05: Hírek.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 16.

București. Rádío Románia és Rádío București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Predescu Victor zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Predescu Victor zenekarának hangversenye. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés. 20.15: Gyermekekörök hanglemezeiről. 20.40: Hírek. 21: Tosca: Puccini dalműve hanglemezeiről. 21.45: Hírek, sporthírek. Második szünetben hírek német, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemez. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Az 1. honvédegyezred zenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés. Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Százharmónika. 18.30: A mai Páris. Helyszíni riport. 18.45: A rádió szalonzenekara. 19.10: Sportközlemények. 19.40: Előadás. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.45: Csevegés. 21: Két kamaraoopera. 22.40: Hírek. 23.10: Jazz. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 21: Hírek. 21.25: Felolvasás. 21.55:

Fartie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható szeptember 1-ig női és gyermek selyemalsónemű, darabonként is. Dél előtt 3-tól, délután 8 óráig. A

„Tricorom“

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási-út.) Telefon 17—46.

Langsfeld Gézáné magyar nótákat zongorázik. 22.15: Berinkei Irma felolvasása.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 17.

București. Rádío Románia és Rádío București. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.15: Petrică Mosoiu zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Alexandru Grozutá hangversenye. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, a rádió postája. 20.15: Egyházzenei hangverseny. 20.40: Hírek. 21: Táncczene. Hanglemezeiről. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Eraclie Politis énekhangversenye. 23: Táncclemez.

Budapest I. 740: Torna. 8: Hírek. Hanglemez. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Postászenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Hanglemez. 15.30: Hírek. 17.15: Ifjúsági rádió. 17.45: Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Magyar nóták. 19: Műszaki előadás. 19.30: Tánccmuzika a XVII. században. 20.15: Hírek magyar és román nyelven. 20.25: Kültügyi negyedóra. 20.40: Közvetítés Esztergomból. 21.05: Közvetítés az Erzsébetvárosi Színházról: Sárgarigófészék. Operett. 22.10: Hírek. 23.45: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30: Cigányzene.

Budapest II. 19: Film- és jazzszámok hanglemezeiről. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.15: A rádió szalonzenekarának műsora. 21: Hírek. 21.25: Hanglemez.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Brațianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Kiüttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Brațianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Jó bizonyítvánnyal minden szobalányt felveszek. Jelentkezni délután 5—6-ig. I. Tache Ionescu 39. 1392

Kiszolgáló leány felvétetik. Arendt cukrász. Bulev. Berthelot 6. 1391

Állást keres

Tiszta minden jó bizonyítvánnyal, aki a főzéshez ért, állást keres 15-re. III., Str. Odobescu 53. ajtó 3. Ugyanott egy bejárónő is állást keres. 1395

Lakás

Délfekvésű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I. Sulevardul I. G. Duca S. E. K. Thomas. 1185

Modern 3 és 4 szobás lakás azonnalra, vagy november 1-re kiadó a papneveldéi bérpalotában. I., Str. Loncevics 2. 1372

Kétszobás, fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. IV., Str. A. Vlahuta 13. 1386

Háromszobás lakás minden mellékkelviséggel november 1-re kiadó. III., Str. Doja 8. 1362

Kiadó esetleg eladó családi ház, 3 lakás, kert és baromi udvar. II., Str. Matásariilor, Érdeklődni Welter, Str. Dorobantilor 23. 1390

Fratelián a villamos megálló közelében kétszobás uccal, cserépkályhás lakás 800 leiert kiadó új házban. Lazarov X. ucca 44. 1396

Adás-vétel

Rádiókészülék dinamikus hangszóróval egybeépítva 1800 leiert kapható. I., Bulev. Regina Maria 3. II. em. 7. 1393

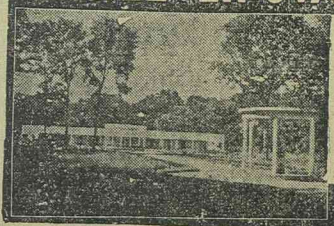
Családi ház kerttel eladó a III. kerületben. Brudariu dr, Diaconovici Loga 11. 1389

Egy vagon tölgyfa szőlőszarka m. 460/20—25 méretben jutányosan eladó. Érdeklődni Székely II., Str. O. Iosif 50 szám. 1388

Gyermekkosci, fekete, jókarban lévő eladó. I., Str. Venetia 6. portásnál. 1394

Kifogástalan állapotban megvételre kerestetik DIESEL MOTOR (30 HP), GENERATOR (20 Kw), SZIVATY-TELEP MOTORRAL (100 liter perc.) KISEBB ÁLLÓ GŐZKAZÁN. Ajánlatok részletes leírással, ár és eddigi teljesítmény megjelölésével „Iparvállalat” jellegére a kiadóhivatalban.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomást, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat. Szézon: május 1-től október 15-ig

Különjele

Két hold föld házzal együtt bérbeadó. Érdeklődni II., Str. Titu Maiorescu 20 szám. 1376

A Temesvári Bank épületében

Modern 5 szobás lakás azonnalra, modern 2 szobás garzón, valamint modern 3 szobás lakás november elsejére kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél.

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

fodrász

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1—2—3—6 villamos megállójánál.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban